

**HET KLOOSTER VAN DE ZUSTERS VAN
HET HEILIG HART VAN MARIA (1872-1991)**

&

**DE VRIJE BASISSCHOOL SINT-KATRIEN
IN STEENHUIZE-WIJNHUIZE**

LUK BEECKMANS

2017

INLEIDING

In Steenhuize zijn al sporen van onderwijs gekend in 1598 en 1610. In 1788 kreeg Peeter Bogaert de toestemming van graaf D'Hane de Steenhuyse om zijn taak als onderwijzer - die hij al dertig jaar uitoefende - verder te zetten.

In 1835-1836 werd een zondagsschool opgericht door de toenmalige pastoor Van Aelbroeck. De leerlingen kregen na de vespers les in de kerk. Even later zag ook een private kantschool het licht.

De eerste vorm van officieel onderwijs startte tijdens de jaren '40 van de 19e eeuw met de opening van de gemeenteschool. Dit had te maken met de eerste organieke wet op het lager onderwijs van 1842, waarbij elke gemeente door de regering werd verplicht minstens één lagere school te hebben en kosteloos onderwijs te verstrekken aan de arme kinderen.

Tijdens de 19e eeuw bloeiden eveneens verscheidene schooltjes, die onder privé-initiatief waren opgericht. Ze waren slechts tijdelijk actief en ze zijn archivalisch pover gedocumenteerd. Zo is het bestaan bekend van het volksschooltje van Petrus Ritservelde, gelegen in de Molenstraat, nu Kriekelaar (gestopt ca. 1882-1885) en van de vrije school van Petrus Spitaels (gestopt in 1885).

De vrije katholieke kloosterschool opende in 1872. Het was een gezamenlijk initiatief van pastoor Bernardus Van der Haegen, gravin Virginia Colleta D'Hane de Steenhuyse de Leeuwergem, Maria De Beer uit Leeuwergem en de Zusters van het Heilig Hart van Maria uit Brakel.

Bijna honderdtwintig jaar lang zorgden de zusters van het klooster voor de opvoeding van de kinderen uit het dorp. Daarnaast zetten ze zich ook tijdelijk in voor een kantschool, een bejaardentehuis en een weeshuis. De laatste zusters vertrokken in 1991. Hun school wordt momenteel verder gezet door een enthousiast onderwijzerskorps, onder de naam van Vrije Basisschool Sint-Katrien.

L. B.

DE STICHTING VAN HET KLOOSTER EN DE SCHOOL

Bernardus Van der Haegen (Sint-Blasius-Boekel, 1814-Steenhuize, 1895), pastoor van Steenhuize-Wijnhuize (1855-1882) nam in 1868 het initiatief om een plaatselijke kloosterschool op te richten. Hij kocht een huis op het dorpsplein, liet het afbreken en bouwde op deze grond een kloosterschool (1).

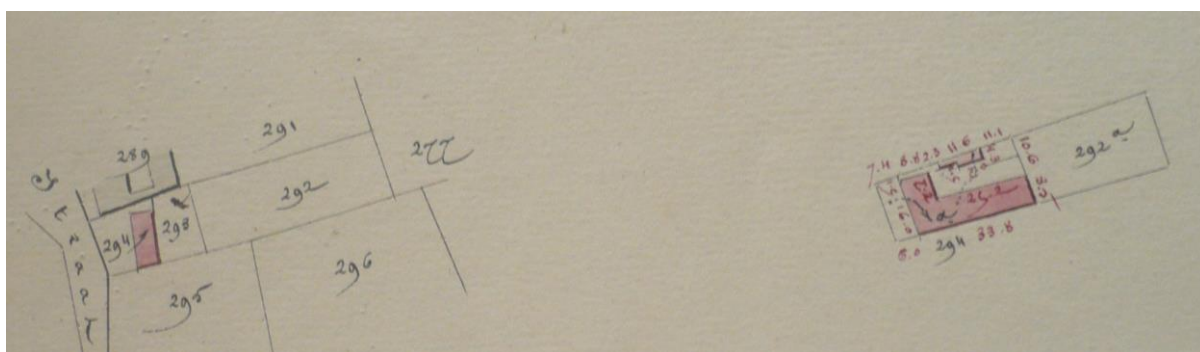
Victor De Deyn uit Steenhuize-Wijnhuize, voorzitter van het 4e schoolcomité, vulde in 1880-1881 een inlichtingenformulier in voor de Commissie van het Schoolonderzoek (Kamer der Volksvertegenwoordigers), met betrekking tot *de zedelijke en stoffelijke toestand van het lager onderwijs in België*. Deze officiële bevraging bevat interessante details over de eerste jaren van de vestiging van het klooster

met bijhorende school in Steenhuize. Toch liet Victor De Deyn, een eminent liberaal, zich bij momenten verleiden tot veronderstellingen en "gekruide" persoonlijke meningen over het klooster (2):

Bij akte van openbare toewijzing verleden voor den Notaris De Paepe uit Herzele op 15er November 1868 op aanzoek van de echtgenoten Celestien Haumont en Hortense Lauwaert wordt toegewezen aan Bernardus van der Haegen, pastoor te Steenhuysen een huys met 15 aren 40 centiaeren medegaande erve gelegen te Steenhuysen aan het dorp mits de som van 6600 franken. Den koper heeft het bestaande huis doen afbreken en op den blooten grond een nieuw gebouw bestemd voor eene kloosterschool opgerecht.

Er dient hieromtrent nader opgemerkt te worden dat volgens het algemeen gevoelen den pastoor verplicht was uit hoofde eener bijzondere voorgift in de nalatenschap zijner ouders van een klooster op te bouwen in die gemeente alwaar hij als pastoor in bediening zou geweest zijn tijdens het overlijden van zijne gemelde ouders.

Een algemeen gerucht zegt dat de bijzondere gifte van eenige personen, de Karweien door de boeren verrigt voor vervrachten en menigvuldige andere voordelen, voldoende geweest zijn om het gebouw bijna kosteloos op te regten (3).

Mutatieschetsen uit 1871. Links het huis van Celestien Haumont en Hortense Lauwaert. Dit huis werd afgebroken om ruimte te bieden aan de nieuwe kloostergebouwen (rechts) (Archief van het kadaster, Gent).

Feit is dat pastoor Van der Haegen financieel werd ondersteund door gravin Virginia Colleta D'Hane de Steenhuyse de Leeuwergem, geboren Virginia Colleta de Kerckhove d'Ousselghem (1801-1871), en door Maria De Beer, lid van een kapitaalkrachtige familie uit

Leeuwergem. Kadastraal stonden de gronden en de gebouwen trouwens op naam van Maria De Beer. In april 1870 werd de eerste steen gelegd van de zondagschool en even later, in oktober van hetzelfde jaar begon men met de bouw van het klooster.

LEVEN BINNEN DE MUREN

In 1872 werden het klooster en de kloosterschool van Steenhuize opengesteld onder voogdij van de Zusters van het Heilig Hart uit Brakel.

Het kloostergebouw was toen al van de straat gescheiden door een ommuurd voorpleintje met een lengte van 8 tot 10m. Het schoolgebouw was rechthoekig en bevond zich achter het klooster (4). Langs de noordzijde werden de toiletten gebouwd.

Het eigenlijke klooster was opgevat als een zogenaamd dubbelhuis met centrale gang. Vooraan rechts en links bevonden zich respectievelijk de grote en de kleine *parloir* (spreekkamers). Verder was ook een zitplaats, een keuken en een refter. In de gang bevond zich een trap, die leidde naar de kelder en naar de eerste verdieping. Op de verdieping bevonden zich de *dortoir* (slaapzaal) met zes *chambretten*, de linnenkamer, de sacristie en de kloosterkapel.

De kapel was een gewone kamer die voor de eredienst was ingericht. Er stond een neogotisch altaar met tabernakel en een communiebank in dezelfde stijl. Het altaar was geflankeerd door twee gipsen beelden. In 1938 werd er een kacheltje geplaatst. Er was eveneens een harmonium aanwezig. Dit harmonium werd in 1946 in en 1952 nagezien en hersteld door André Daem, een orgelbouwer uit Appelterre.

In 1953 werden langs de zuidzijde twee ramen geopend. Het altaar werd verplaatst langs de trapmuur en er werden elektrische lampen geïnstalleerd. Kunstschilder Philemon Berckman uit Geraardsbergen schilderde boven het altaar een ciborie met hostie en de tekst *Ecce panis angelorum* (zie het brood van de engelen). In 1970 werd het kapelinterieur grondig vernieuwd (5).

De kloostergebouwen in het begin van de 20e eeuw. Links het klooster met ommuurd voortuintje en rechts de later gebouwde klassen met oorspronkelijke zadeldaken, gelegen langs het dorpsplein. Merk de schaduw van de kerktoeren op de klasgebouwen (ongedateerde postkaart, verz. L.B.).

De kloosterkapel met het altaar en tabernakel. De muurschilderingen zijn van de hand van Ph. Berckman. Vooraan staat de communiebank (postkaart vóór 1970, Mertens & Zoon, verz. L. B.).

Dagschema van de zusters

De zusters stonden op om 5.30 u. Om 6 u. ging een meditatie door in de kapel, gevolgd door het morgengebed en de Heilige Mis. Om 8 u. volgde het ontbijt.

Bepaald door hun kloosteropdracht werkten de zusters in de keuken, deden de schoonmaak en/of verzorgden de tuin en de dieren (schapen). Het merendeel van de zusters waren ingeschakeld in het kleuter- en in het lager onderwijs. Tijdens de winter werden vóór de komst van de leerlingen de kachels aangestoken. 's Morgens en tijdens de recreaties zorgden de zusters voor toezicht op de speelplaats en in de refter. Nadat de leerlingen naar huis waren was er tijd voor verbeteringen en lesvoorbereidingen.

Om 18 u. verzamelde men in de kapel voor het avondgebed en een half uurtje later werd het avondmaal genuttigd. Nadien was er tijd voor recreatie in de gemeenschappelijke zaal en om 20.30 u. was er de dagafsluiting. Daarna gold volledige stilte. Om 21 u. was het slaaptijd.

Door het jaar

Naast hun doordeweekse taken in het klooster waren de zusters ook actief in de kerk: openen en sluiten van de deuren, voorbereiden van de vieringen, onderhoud, wassen van de gewaden en bijhouden van de kerkregisters.

Ook de jaarlijkse processies werden grotendeels door hen geregisseerd. De procesiekledij en de attributen werden trouwens in het klooster bewaard.

Tijdens de grote vakantie organiseerde men de grote kuis en werden soms lessenaars van de leerlingen gevernist.

De zusters waren actief betrokken bij het ziekenbezoek en stonden aan de basis van de huidige bloeiende vereniging Ziekenzorg Steenhuize, nu Samana genoemd.

Enkele keren per jaar mochten de zusters bezoek ontvangen, maar niet op feestdagen of tijdens de vasten. Het bezoek ging door in de *parloir* (spreekruimte) en/of in de tuin (6).

Het habijt

Het habijt of kloosterkleed (het geheel van de kleding en bijbehoren) was het symbool van de roeping. De zusters van het Heilig Hart van Maria droegen op het hoofd een kleine muts die met een lintje werd vastgesnoerd. Hierop werd een witte *guimpe* of collar (bef met kap) gedragen. Daarover kwam een witte *bandeau* of hoofdband, bedekt door een zwarte *voile* of sluier.

Hierbij hoorde een lange zwarte kovel (zwart kleed met brede mouwen). Boven de kovel droegen de zusters een scapulier (een schouderkleed met borst- en rugzijde), waarover een borstkruis hing. Rond de lenden hing een houten rozenkrans. Aan de voeten droegen ze zwarte kousen en sandalen. Wanneer de zusters uitzonderlijk het klooster verlieten droegen ze ook een *faille*, een rechthoekige grote doek, waarmee ze hun habijt volledig konden bedekken. De novicen droegen een witte kap (7).

In 1958 veranderde de Congregatie van de Zusters van het Heilig Hart van Maria het kloosterkleed. Op 9 april, na het ontbijt, trokken de zusters hun nieuw habijt aan. Opvallend was de kap met twee hoornvormige uitsteekseltjes (8).

De kledij werd in de jaren '60 opnieuw vereenvoudigd tot een korter zwart kleed en een zwart kapje. Tijdens de jaren '80 werd het kloosterkleed volledig achterwege gelaten en droegen de zusters een sobere wereldlijke kledij.

Zuster Alberic, vicaris uit het moederklooster van Brakel in oorspronkelijk habijt (rechts boven) en zuster Pia in lichter habijt, na 1958 (rechts beneden, verz. klooster Brakel).

DE EERSTE JAREN VAN DE KLOOSTERSCHOOL

Financiële werking

Maria De Beer liet het klooster en de scholen zonder pacht gebruiken voor goede werken, maar het klooster moest de rechten van successie vergelden. De school was financieel leefbaar door verscheidene bronnen van inkomsten:

- Er waren er de geringe opbrengsten van de schoolgelden van de betalende leerlingen. Tijdens het schooljaar 1880-1881 waren er een vijftigtal leerlingen die 75 centiemen per maand betaalden. Een deel van deze leerlingen kreeg ook Franse taal en betaalde hiervoor dubbel schoolgeld (1,50 frank).

- Ook had pastoor Van der Haegen in het klooster een kas gesticht, met titels of waarden tot onderhoud der dienstdoende zusters, voortkomende uit giften, gestort door mevrouw D'Hane de Steenhuyse, mijnheer D'Hane van Leeuwergem en juffrouw Virginie Saeyeux, dienstmeid van pastoor Van der Haegen (9).

Vlees, brood en andere mondvorraad werden in het algemeen op rekening van de pastoor besteld en in het klooster geleverd (10).

De schoolgebouwen

In de schoolgebouwen bevond zich een benedenzaal, in twee delen gescheiden door een glazen schutsel (zie onderstaande foto). Op de eerste verdieping stond soortgelijke zaal, die eveneens door een glazen schutsel in twee delen was gesplitst. De toegang tot de bovenzaal gebeurde via een rechte trap.

In de klassen waren de nodige banken en lessenaars aanwezig. In elke klas hing een zwart bord. Het didactisch materiaal was zeer beperkt. De school bezat slechts een verzameling maten en gewichten en vier aardrijkskundige kaarten. De leerlingen kregen kosteloos een schoolschriftje (11).

Deze foto van de eerste kleuterklas met juf. Maria De Roeck uit het schooljaar 1944-45 illustreert nog de oorspronkelijke bouw met het glazen schutsel tussen beide klassen en de metalen steunpilaren. Merk ook het steenkoolkacheltje (verz. Leona De Gendt).

De eerste leerkrachten

Aanvankelijk bewoonden drie zusters het klooster. Moeder Marie-Theresia en zuster Marie-Clothilde gaven les in twee klassen van de basisonderwijs en even later, in 1873, startte zuster Marie-Florence met een kant- of bloemekensschool. In 1875 kwam er een bewaarschool (kleuterafdeling) bij. In 1876 werden ook jongens aanvaard van vier tot acht jaar. Toen waren er al 180 leerlingen ingeschreven. Toch had geen enkele van de zusters een diploma!

De school wordt "aangenomen"

Aangezien het aantal leerlingen groeide en de inkomsten te gering waren voor het onderhoud van de zusters en van de gebouwen, dienden de oversten van het klooster uit Nederbrakel en de familie De Beer in 1889 een verzoek in om de school door de gemeente te laten aannemen. Op 12 september van hetzelfde jaar werd de vrije bewaarschool voor kinderen beneden de zes jaar officieel aangenomen (12).

Juffrouw Pharaildis Poriau (zuster Amelie), overste en bestuurster van het klooster, ontving jaarlijks via de gemeentelijke overheid een hulpgeld van vijfhonderd frank om de vrije bewaarschool schadeloos te stellen voor het onderwijs aan de behoeftige leerlingen.

In 1903 werden de twee klassen van de lagere school en de twee klassen van de bewaarschool aangenomen voor een periode van tien jaar. De school werd onderworpen aan de voorwaarden van de toenmalige wetgeving op het lager onderwijs en het gemeentebestuur waakte over de goede werking (13). Alle wijzigingen aan de inrichting van de school moesten worden voorgelegd.

Het lager onderwijs was vanaf nu kosteloos voor alle leerlingen van de gemeente. De gemeenteraad verzekerde aan de aangenomen school dat de toelagen van de Staat en de Provincie aan de school zullen worden verleend. Deze toelage werd gebruikt voor de uitbetaling van de wedde van de hoofdonderwijzeres (500 frank) en de hulponderwijzeres (400 frank). De wedden werden per maand betaald. De schoolbehoeften van de leerlingen die recht hadden op het kosteloos onderwijs werden berekend op twee frank per leerling. De grondstoffen voor de naaldwerklessen van de meisjes werden berekend op anderhalve frank. De verwarming en de reiniging van de klassen werd met de rest van de toelage betaald op het einde van het schooljaar (14).

Klasfoto, eind 19e-begin 20e eeuw (onbekend fotograaf, verz. A. Van de Roy-De Bolle).

DE SCHOOLSTRIJD

De liberale regering, onder leiding van Frère-Orban, richtte in 1878 een departement van Openbaar Onderwijs op en stemde op 10 juli 1879 de *tweede organieke wet* op het lager onderwijs (Wet-Van Humbeeck).

De hoofdbepalingen van deze wet waren dat iedere gemeente minstens één officiële school moest onderhouden; de gemeenten geen vrije school mochten subsidiëren; de onderwijzers in de gemeentescholen een diploma van een rijksnormaalschool moesten bezitten; godsdienstondericht uitsluitend buiten de lesuren kon gegeven worden en slechts op uitdrukkelijk verzoek van de ouders mocht worden ingericht.

De Katholieke Kerk, de katholieke politici en het katholiek onderwijs reageerden hierop met hevigheid. Het land was over deze kwestie in twee kampen verdeeld.

Voor de katholieken was deze schoolstrijd een gevecht om 'de ziel van het kind'. De katholieke onderwijzers kregen verbod in de 'scholen zonder God' te onderwijzen en katholieke ouders mochten er hun kinderen niet zenden. Van haar kant oefende de liberale

regering druk uit om hen daartoe te verplichten en nam financiële en andere kwellende maatregelen tegen de geestelijkheid.

Talrijke nieuwe vrije scholen werden opgericht en bijna 200 000 kinderen en 1 340 onderwijzers verlieten de gemeentescholen. Bij de verkiezingen van 1884 leden de liberalen dan ook een verpletterende nederlaag en kwamen gedurende dertig jaar niet meer aan de macht.

De katholieke meerderheid herstelde de toestand nagenoeg van 1842 (*derde organieke wet* van 20 september 1884, ontworpen door Victor Jacobs). Wel werd de beslissing of godsdienstonderwijs van het programma deel uitmaakte, aan de gemeentebesturen overgelaten. In 1885 werden 931 gemeentescholen en 701 scholen voor volwassenen afgeschaft (15).

In Steenhuyze kreeg de gemeenteschool het moeilijk bij gebrek aan leerlingen. Er waren zelfs concrete plannen om deze school af te schaffen. Er kwam een afspraak met Petrus Spitaels, die in 1885 stopte met zijn vrije school en als onderwijzer overstapte naar de gemeenteschool. Een groot deel van zijn leerlingen volgden hem (16).

De gewezen gemeenteschool langs de Tolstraat (postkaart, Desaix, verz. L.B.).

DE KATHOLIEKE SCHOOLPENNING

De *Katholieke Schoolpenning* ontstond in het vuur van de 19e eeuwse schoolstrijd. De eerste afdeling werd gesticht in Gent op 17 oktober 1876, door onder meer A. Siffer en G. Verspeyen. Nadien werd het werk over het ganse land verspreid. Elke afdeling werkte autonoom, maar voor de coördinatie van de werking werd een nationale federatie in het leven geroepen.

Het doel van de *Katholieke Schoolpenning* was het bijeenbrengen van de nodige financiële middelen voor de uitbouw van het katholiek onderwijs.

Tevens was het besef gegroeid dat de bestaande omhalingen niet beperkt mochten blijven tot de rijke burgers, maar dat de zorg voor het katholiek onderwijs moest uitgebreid worden tot de lagere klassen. De collectes werden gehouden op de feesten van katholieke verenigingen, op familiefeesten, van huisdeur tot huisdeur en aan de portalen van de kerken op zon- en feestdagen (17).

In Steenhuize is een collectebus van de *Katholieke Schoolpenning* bewaard gebleven. Ze dateert vermoedelijk uit de late 19e eeuw.

Collectebus voor de Katholieke Schoolpenning (verz. L..B.).

DE SCHOOL IN VOLLE EXPANSIE

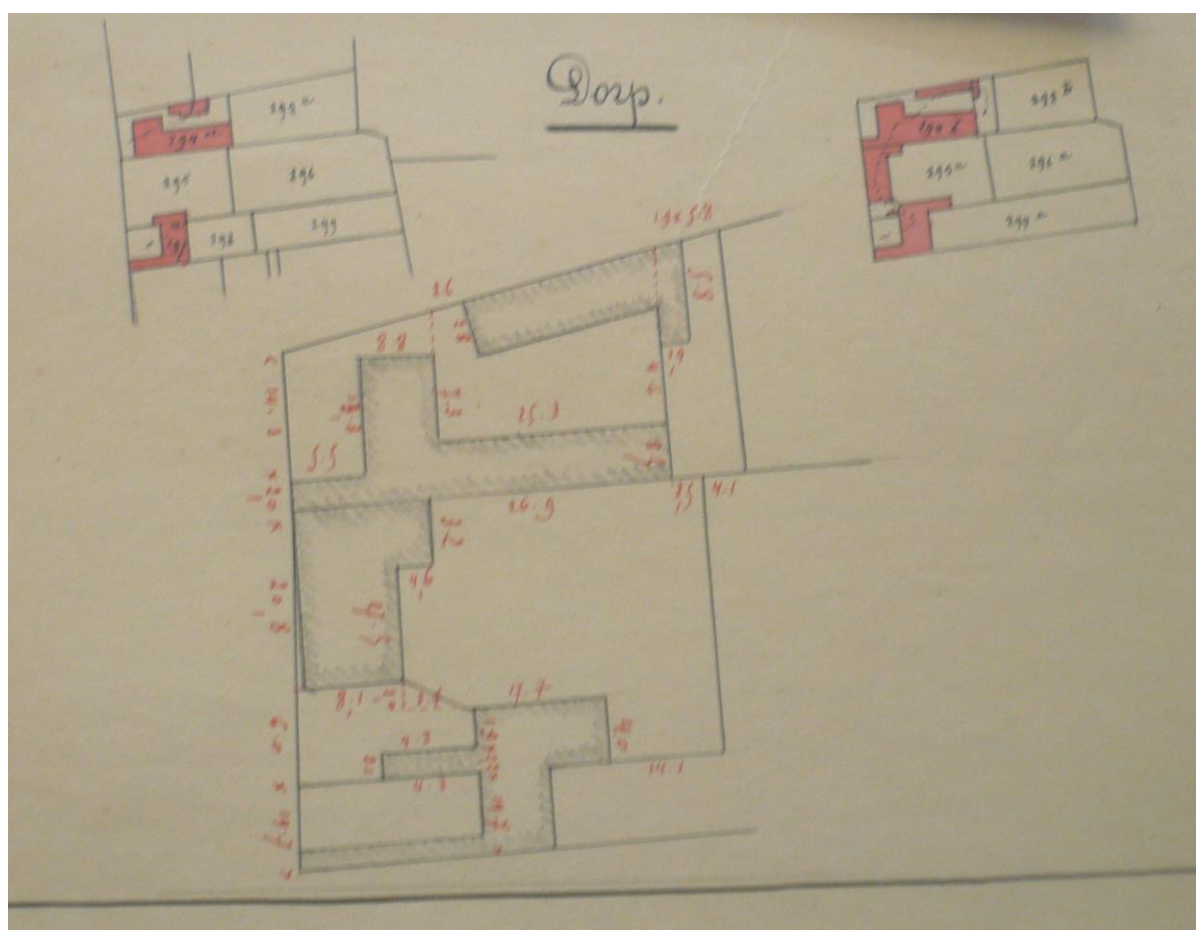
In het begin van de 20e eeuw werden de schoolgebouwen uitgebreid. Op de mutatieschetsen van het kadaster uit 1904 staan nu ook de twee klassen getekend langs de straatzijde. Ze waren oorspronkelijk bedekt door zadeldaken. Ook de toiletruimte is aanzienlijk vergroot. Tegen de zuidelijk gelegen woning (het toenmalige ouderlingentehuis) werden twee ruimten en een stalletje aangebouwd.

In 1905 kwam er een derde lagere klas bij. Het gemeentebestuur verklaarde *de klas maar alleenlijk te openen onder uitdrukkelijk besprak, dat de Bestuursters der aangenomene*

meisjes school, eene geestelijke gediplomeerde onderwijzeres neme, en dat in vergelding dezer, de gemeente aan die klas de toelagen door Staat en Provincie te verleen, zal afstaan (18).

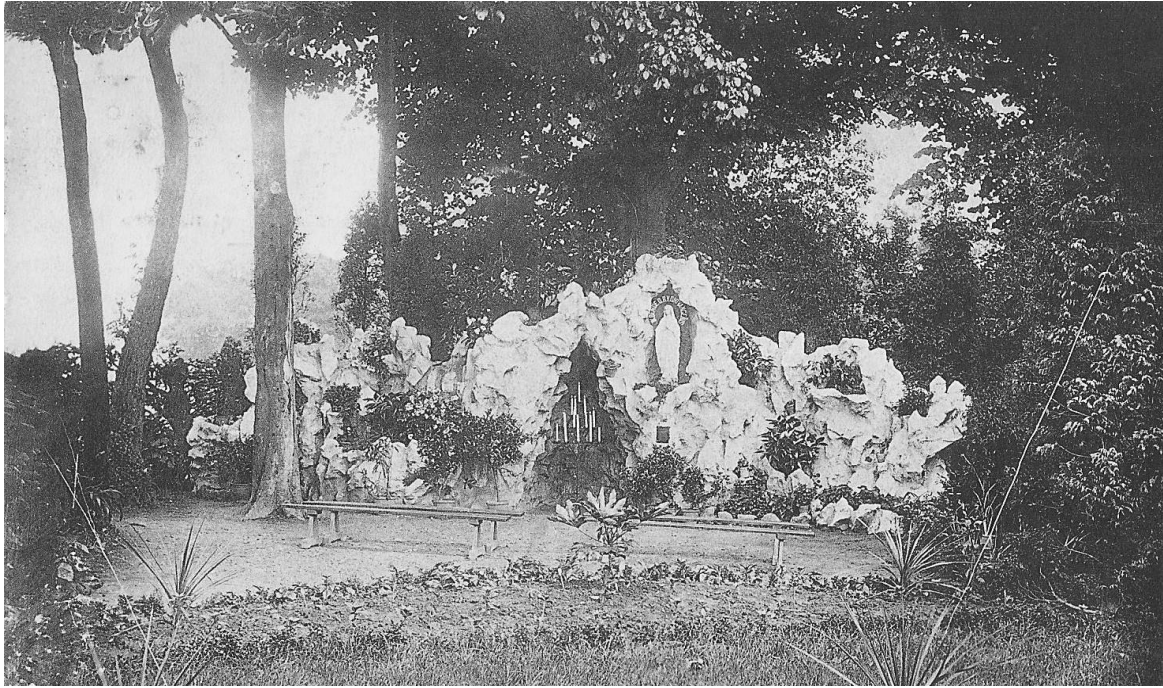
In 1910 waren er 26 jongens en 146 meisjes ingeschreven; in 1913 telde de school 23 jongens en 152 meisjes (19).

In 1915 moest er een vierde lagere klas beginnen. Daar het ouderlingentehuis uitstierf (cfr. infra), werd een lokaal van dit gebouw als klas gebruikt (20).

Mutatieschetsen van het klooster uit 1904. Bovenaan links de bestaande toestand, rechts de nieuwe toestand. De tekening onderaan is een uitvergroting van de nieuwe situatie (Archief van het kadaster, Gent).

EEN GROT IN DE TUIN

De verschijningen van Onze-Lieve-Vrouw in Lourdes (1858) inspireerden om op honderden plaatsen kunstmatige grotten te bouwen. In 1906 bouwden de parochianen van Steenhuize een grot en een calvarie in de tuin van het klooster (21). De grot werd gebouwd met porfiersteen, bekleed met kalkcement (postkaart Van De Putte, Aalst, ca. 1911, verz. L.B.).

DE EERSTE WERELDOORLOG

De Eerste Wereldoorlog betekende voor de gemeente een periode van zware financiële problemen. Aangezien de Staat geen geld ter beschikking stelde, dienden verscheidene privéleningen te worden aangegaan, o.a. bij kapitaalkrachtige inwoners, om de lopende kosten te dekken en ook om de leerkrachten bijtijds te kunnen vergoeden. Na de oorlog werden de leningen geleidelijk aan terugbetaald (22).

Bij zitting van 21 april 1918 verleende het gemeentebestuur aan de aangenomen school de volmacht om de leerlingen van de derde graad 35 dagen seizoenverlof te geven voor hulp op het veld. Deze dagen waren te verdelen over de lente, de zomer en de herfst, en de winter, naargelang het werk dit vereiste (23).

In de kronieken van het klooster staat uit deze periode heel weinig informatie genoteerd. We lezen dat de zusters een deel van hun klooster ter beschikking stelden aan het *Nationaal Hulp- en Voedingscomiteit*. Ze participeerden ook bij het bereiden en het verdelen van het voedsel. Aan de zijgevel van de klassen werden hiervoor bergplaatsen gebouwd. Deze werden in 1925 afgebroken, evenals de "cabinetten", behalve één, die bleef bestaan voor de kinderen (24).

Steenhuize werd tijdens de oorlog gesteund door de Amerikaanse stad Frederiksborg. Na de oorlog werden klasfoto's genomen waarbij onze schoolkinderen hun dank uitdrukten aan de Amerikaanse bevolking.

De meisjes van de tweede graad, samen met lekenonderwijzeres Amélie (Anaïs) Van Steenberge drukken hun dankbaarheid uit aan de kinderen van de Amerikaanse stad Frederiksborg voor hun steun tijdens de Eerste Wereldoorlog. Op het bijhorend bordje staat genoteerd: "As a gift of their gratitude from the Belgium children of Steenhuse-Wijnhuise to the little american of Frederiksborg 1914-1918" (met spellingfouten), (niet gedateerd, onbekend fotograaf, verz. Hellyn-Schollaert, Steenhuize).

GEZONDHEIDSZORG NA DE EERSTE WERELDOORLOG

Vanaf 31 augustus 1921 wordt officieel een kosteloos geneeskundig schooltoezicht voorzien voor de bewaarschool en de lagere school. Buiten een onderzoek bij de opname in de school moest de medische opziener eens in de maand de school bezoeken. In geval van besmettelijke ziekten moest hij zijn bezoeken vermeerderen. De geneesheer werd aangeduid voor een periode van vijf jaar (25).

Bij een inspectie in 1923 werden de klassen afgekeurd! Ze waren te klein, te weinig verlicht en verlucht. Er werden toen grotere ramen geplaatst langs de zuidzijde op de eerste en de tweede verdieping en er kwamen ventilatoren voor een betere verluchting. De drie benedenklassen werden verbouwd tot twee ruimten en de derde klas verhuisde naar een lokaal in het *oudemannenhuis* (het latere

posthuis). De speelplaats werd vergroot, in drie delen gesplitst en gescheiden door lage muurtjes, die verhoogd en versierd waren met houtwerk. In de toiletten werden verluchtungs-buizen geplaatst.

In 1925 werd de overdekte speelplaats op bevel van de Gezondheidsdienst van Gent geplaveid. Ook werd een weg geplaveid die naar de klassen in het *oudemannenhuis* liep en werd een pad gelegd met kareelstenen en kas-seien langs de klassen (26).

EEN NIEUWE EIGENAAR:

DE ZUSTERS VAN HET H. HART VAN MARIA

In 1923 werd een *Maatschappij* gesticht, waarbij het klooster, de schoolgebouwen en de tuin eigendom werden van de Zusters van het Heilig Hart van Maria uit Nederbrakel. Het comiteit bestond uit zeven leden: e.h. Van der Snickt (directeur Nederbrakel), e.h. De Nauw (pastoor Steenhuize-Wijnhuize), ir. De Beer,

juf. Maria De Beer, moeder Roberta, zuster Amandine en zuster Margriet (27).

In 1924 waren er zes zusters in het klooster: moeder Philippine (in vervanging van moeder Roberta), zuster Marie-Jozef, zuster Marie-Rosa, zuster Marie-Amandine, zuster Marie-Albina en zuster Marie-Margriet.

"HERAANNEMING" EN SUBSIDIËRING

Zoals reeds hoger vermeld werden in 1889 de bewaarschool met twee klassen en in 1903 de lagere school, eveneens met twee klassen, aangenomen door de gemeente.

Om de tien jaar en later om de zes jaar werd de vrije basisschool officieel heraangenomen. Telkens werden de normen en de subsidies aangepast.

De heraanneming van 19 november 1943 illustreert onder welke voorwaarden de school de volgende zes jaar kon functioneren. De gemeente bood de volgende voordelen aan de zes klassen (twee kleuterklassen en vier klassen van de lagere school):

- Jaarwedde bij de wet voorzien aan de leerkrachten met diploma of aan hen die vrijgesteld zijn;

- Voor de jongens: 15 fr. per leerling; voor de meisjes 1e en 2e graad: 15 fr. en in de 3e en 4e graad 25 fr.;

- Voor grondstoffen van naai- en breilessen en de nodige tuigen: 1e graad 15 fr. en in de 3e en 4e graad 25 fr. per meisje dat recht heeft op kosteloos verstrekken der schoolbehoeften;

- praktische lessen huishoudkunde: 50 fr. per leerlinge van het 7e en 8e jaar;

- reiniging der klassen, aankoop kachels, andere meubels en leermiddelen: 500 fr. per jaar;

- verwarming van de klas: 1500 kg goede steenkolen en 100 kg stookhout per klas en per jaar;

- bewaarklassen: 15 fr. per kind, op basis van het aantal ingeschreven kinderen op 1 juni van het voorafgaand schooljaar.

Na de Tweede Wereldoorlog steeg de subsidie aanzienlijk. In 1949 bedroeg deze voor de lagere school: per meisje: schoolbehoeften en handwerk: 120 fr.; voor elk meisje 4e graad praktische oefening: 100 fr.; voor elke jongen: 80 fr. Bewaarschool: 40 fr. per leerling; reiniging van de klassen: per klas: 2 000 fr.; aanvulling en vermeerdering schoolmateriaal per klas: 250 fr. (28).

*Oude schoolbel van het klooster
(verz. vbs Sint-Katrien).*

Geen café naast de pastorie!

In 1923 werd een meers (22 a en 40 ca) naast de pastorie, die voortkwam uit het nalatenschap van e.h. Bernardus Van der Haegen, door het klooster aangekocht. Dit om te beletten dat er ooit een herberg zou komen naast de pastorie.

De pastoor mocht echter over de meers beschikken tot aan zijn heengaan in 1927 (zie akte van overdracht voor notaris De Wagenaere uit Nederbrakel van 04.07.1923). Het klooster betaalde de belastingen en de erfenisrechten, zonder huurgeld te ontvangen van de pastoor. Om die reden hebben de leden van de Maatschappij beslist om na de pastoorswissel de meers door het klooster te laten verhuren. De meers werd verhuurd op 26 december 1927 aan De Schampheleer (29).

Bij de Algemene vergadering van 11 maart 1930 is deze meers met al haar verplichtingen afgestaan aan de e.h. De Bo, pastoor van Steenhuize-Wijnhuize. Eén derde van de meers werd gebruikt voor het oprichten van een parochiezaal (1934) en de resterende twee derden van de oppervlakte werden verkocht voor 30 000 fr. Hiermee moesten de bouwkosten van de zaal worden betaald.

E.h. De Bo moest een afzonderlijke maatschappij stichten en het klooster droeg niet de minste lasten meer. Deze maatschappij is echter nooit gesticht, waardoor alles officieel eigendom van het klooster bleef.

Op 12 november 1936 tekende e.h. Cambier, pastoor van Steenhuize-Wijnhuize een document waarbij hij getuigde dat alle kosten die door hem en zijn opvolgers voor de parochiezaal zullen worden gemaakt ook door hen zullen worden gedragen. De zusters ondertekenden tegelijkertijd een document waarbij werd bevestigd dat de feestzaal de wettige eigendom werd van de parochie van Steenhuize (30).

De Sint-Katharinazaal, gebouwd in 1934 (foto: L. B.).

MODERNE NUTSVOORZIENINGEN

Na de Eerste Wereldoorlog wordt in de kloosterkroniek regelmatig melding gemaakt van aanpassingen aan het klooster en de school. Het betreft onder andere verfwerken, het leggen van nieuwe vloeren, dakwerken, herstellingen aan de verwarming en uitgevoerde werken in de tuin (aanplantingen).

In 1928 werd het volledige klooster van elektriciteit voorzien. De totale kostprijs bedroeg tweeduizend frank. In 1929 werden de drie speelplaatsen voorzien van een laag

macadam. In 1936 betonneerde men de overdekte speelplaats en in 1938 bouwde men een nieuwe trapzaal in de school.

In het gewezen ouderlingenhuis, nu verhuurd als postkantoor, werden herstellingen uitgevoerd aan het dak en er kwamen twee nieuwe ramen. Verder werd de zoldering hersteld (1927) en cementeerde men de muren in de gang (1932). In 1935 plaatste men er elektriciteit (31).

DE TWEEDE WERELDOORLOG

Ook over de Tweede Wereldoorlog vinden we weinig gegevens terug in de kronieken van het klooster.

Er staat slechts vermeld dat op 6 juni 1940 moeder Alphonse en de zusters Modeste, Raphaël, Anastasie en Adrienne uit Nederbrakel per vrachtauto naar het klooster van Steenhuize kwamen, dit ten gevolge van het bombardement van 10 mei (de eerste dag van de oorlog). Sommige zusters keerden na enkele maanden al terug naar Nederbrakel, anderen bleven verscheidene jaren in het klooster van Steenhuize.

Op 14 mei 1944 kwamen de zusters Edmonda, Aline en Clemence uit vrees voor bombardementen uit Gent naar het klooster van Steenhuize. Ze bleven tot 17 september.

Ook uit Nederbrakel kwamen opnieuw zusters aan: moeder Odile, zuster Modeste en zuster Raphaël. Ze waren bang voor *het springen van de spoorwegen en de kruisstraten in Nederbrakel*. Zij keerden terug op 14 oktober 1944 (32).

Tijdens de oorlogsperiode werd in de klooster-school doorlopend lesgegeven. Er deden zich geen noemenswaardige feiten voor.

Ook in de dorpsscholen uit de buurt deden zich blijkbaar geen extreme situaties voor. Wel is er af en toe sprake van een luizenplaag en kregen

de leerlingen regelmatig een lepel levertraan als voedingssupplement.

Steenhuize werd bevrijd op zondag 3 september 1944, de eerste kermisdag, rond vier uur in de namiddag.

Na de bevrijding waren in het dorp Engelse soldaten ingekwartierd bij particulieren. In de Holmanstraat was in het geboortehuis van Julien Hijsselinkx *a foreign house* ingericht, waar enkele kamers waren vrijgemaakt voor de Engelse oorlogsadministratie.

Generaal Montgomery rijdt na de bevrijding door Steenhuize (verz. L. B.).

Schotse muziekkapel stapt na de bevrijding door het dorp (verz. L. B.).

GROTE EN KLEINE AANPASSINGEN NA DE OORLOG

In 1950 werd de afscheidingsmuur tussen het dorpsplein en het klooster vernieuwd. Naast de centrale ingangsdeur kwam in de nis een nieuw Mariabeeld en even later legde men achter deze muur een rotstuintje aan.

In 1952 herschikten de zusters de klassen van de bewaarschool en de lagere afdeling. De bewaarklassen werden verplaatst naar de twee afzonderlijk staande lokalen langs de straat. De vierde graadklas kwam in het lokaal naast de huishoudklas; daarnaast lag het klaslokaal van de eerste graad. Op de eerste verdieping naast

de kapel werd les gegeven aan de tweede en de derde graad.

In 1959 pakte men de klassen van de bewaarschool grondig aan. Het zadeldak werd afgebroken en in de plaats kwam een plat dak. De zusters lieten de ramen langs de straatzijde vernieuwen, evenals de elektriciteit en de vloeren. De muren langs de voor- en de zijkant werden wit geverfd. In 1966 werden de kamers van de zusters vernieuwd en werd een badkamer geïnstalleerd.

De wit geverfde klassen langs de huidige Kloosterberg, ca. 1960 (met de vespa van de poetsvrouw) (verz. Archief klooster Brakel).

Leerlingen van de 4e graad (met hoofddoek) in de huishoudklas tijdens het schooljaar 1957-1958.

Zittend van links naar rechts: 1. Yvette De Roeck, 2. Odette De Decker, 3. Bernice Lucas en 4. Godelieve De Decker;

Staan van links naar rechts: 1. Eliane De Clercq, 2. Hilda De Vos, 3. Cecile Coppens, 4. moeder Philomon, 5. Marie-José De Vulder, 6. Anny Van Wayenberghe, 7. Betsy D'Herde, 8. Lea Van Geyt, 9. Monique De Gendt, 10. Anny Van Daele, 11. Brigitte Ritserveldt, 12. Marie-Thérèse Ritserveldt en 13. Cecile Van Daele (verz. Anny Van Daele).

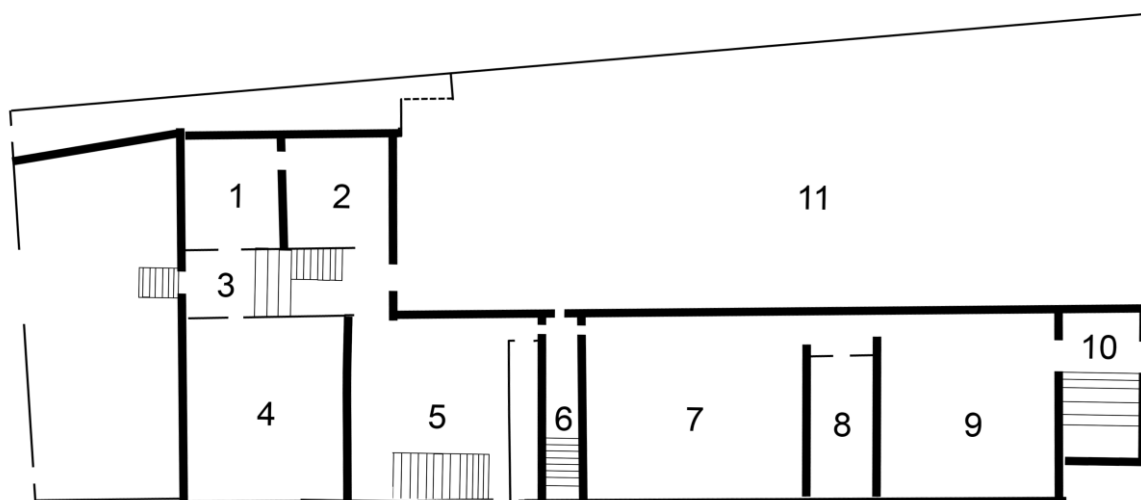
Jaarlijks werden aankopen genoteerd waarbij we merken dat het klooster zich aanpaste aan de moderne tijd. We vermelden de aankoop van: een harmonium, stookoliekachels, een wasmachine en een kookfornuis (1951), een elektrische deurbel (1952), een radio (1954), twaalf nieuwe stoelen voor de grote spreekkamer (1956), een elektrische pomp (1957), een stofzuiger (1960), een droogzwierder (1961), een gazonmaaier (1960), een nieuwe kruisweg in de kapel, een televisie, een volautomatische wasmachine, een koelkast en een diepvriezer (1965) en een schrijfmachine (1966). De kabeltelevisie deed zijn intrede in 1976.

In het posthuis werd de plankenvloer vervangen door keramiekvloer (1954), de voormuur werd vernieuwd en de ijzeren hekkens werden ingekort (1962).

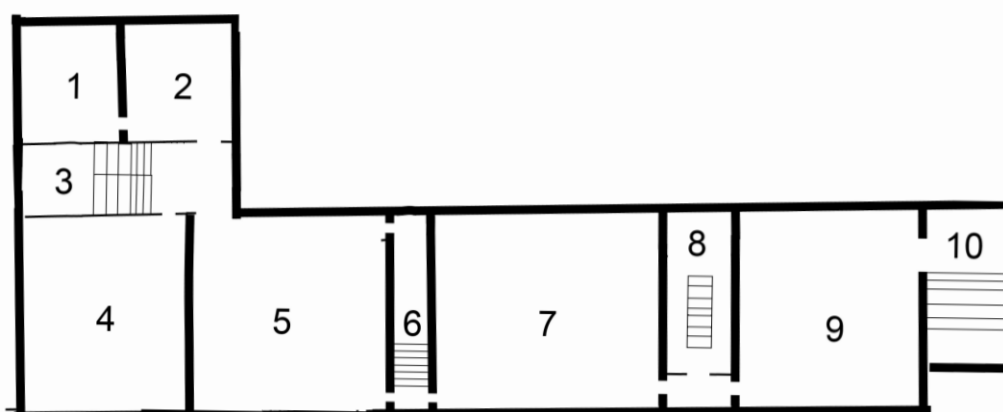
Ook voor de school werden geen kosten gespaard. Voor de huishoudklas werden een *cuisinière* (1946), een oven, een verwarmingsplaat en een nieuwe naaimachine gekocht (1950). Verder kwamen er nieuwe banken (1949), een handharmonium (1955), een platendraaier (1961), een filmapparaat (1963) en een bandopnemer (1964) (33).

In 1982 werd, bij gebrek aan klaslokalen, een tweedehands tuinklasje gebouwd. Het kwam op de plaats waar de zusters in 1951 een serre hadden laten plaatsen.

INDELING VAN HET KLOOSTER EN DE KLASSEN

Gelijkvloerse verdieping: Kloostergedeelte: 1 klein salon; 2 eetplaats en keuken; 3 inkom traphal; 4 groot salon; Schoolgedeelte: 5 huishoudklas; 6 en 10 traphal; 7 en 9 klaslokaal; 8 berging; 11 speelplaats.

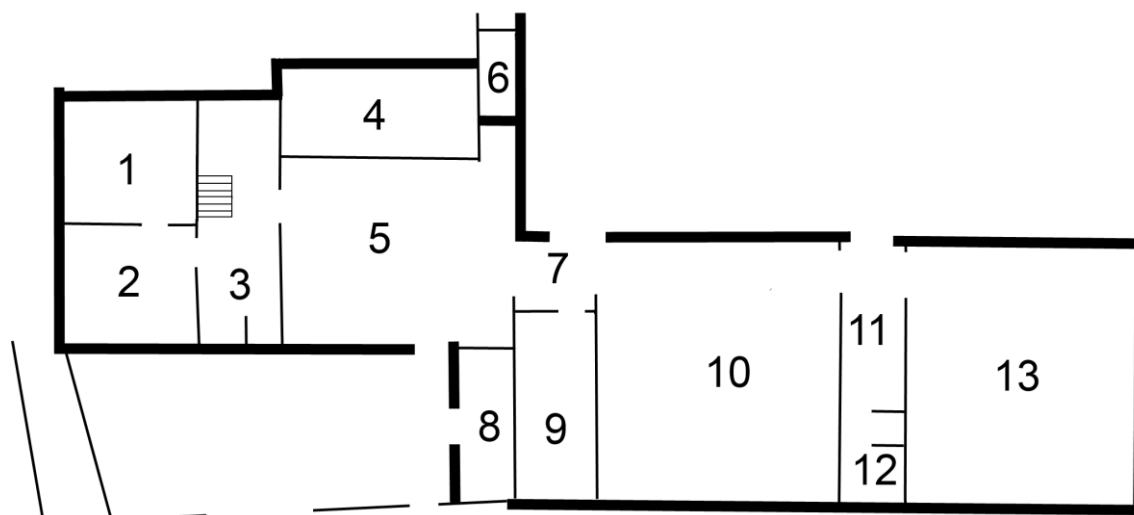
Eerste verdieping: Kloostergedeelte: 1 linnenkamer; 2 sacristie; 3, 6, 8 en 10 traphal; 4 chambretten; 5 kapel; Schoolgedeelte: 7 en 9 klaslokalen.

Tijdens de kloosterfase (1872-1991) was de westzijde (straatzijde) ingenomen door de privéruimten van de zusters.

Op de gelijkvloerse verdieping zijn, na het vertrek van de zusters, de vroegere eetplaats en de keuken van het klooster ingenomen door het secretariaat, terwijl het klein salon werd omgevormd tot het directiebureau. In het groot salon bevindt zich momenteel het tweede leerjaar. De huishoudklas is nu de leraarskamer en in de twee achterliggende ruimten zijn het eerste leerjaar en de derde kleuterklas ondergebracht.

Een deel van de speelplaats is in 1995 overkapt en omgevormd tot een polyvalente ruimte (refter, turnzaal, buitenschoolse opvang, feestzaal...). Ten oosten bevinden zich de toiletten (niet aangeduid op het plan).

Op de eerste verdieping is de vroegere linnenkamer een bergruimte geworden en in de vroegere sacristie bevindt zich nu de taakklas. De kapel en de slaapruiden van de zusters zijn omgebouwd tot de klaslokalen van de tweede graad. In de achterste lokalen zitten de leerlingen van de derde graad.

Kleuterlokalen langs de Kloosterberg: ruimten 1 en 4: verwarmingsinstallatie; 2 archiefruimte; 3, 6, 7 en 11: gang; 5 polyvalent lokaal; 8 en 9: berging; 10: eerste kleuterklas; 12 toiletruimte; 13: tweede kleuterklas.

LESSEN IN DE BASISSCHOOL

Uiteraard waren godsdienst, rekenen en taal de belangrijkste vakken in de basisschool. Aardrijkskunde en geschiedenis kwamen voor in de tweede en derde graad. Eveneens werd gehamerd op gezondheidsleer.

De vierde graad was een uitstroom naar het actieve leven en evolueerde naar een praktijk- en huishoudklas. Een boek met uitgaande briefwisseling (1924-1969) vermeldt voor maart 1931 een lijst met gebruikte handboeken in de lagere school (34).

Ter illustratie vermelden we hierbij de handboeken, gebruikt in de 3e en 4e graad.

3e graad

Christelijke leering:

Lambrecht, -: *Verklaring van de Mechelse Catechismus*, Van Fleteren, Gent.

Gewijde geschiedenis:

Timmermans P. & Wijnen H.: *Verkorte Bijbelse Geschiedenis des Ouden en des Nieuwen Testaments, volgens Schuster*, Herder B., uitgever van Zijne Heiligheid den Paus.

Rekenkunde:

Br. Th. V. R.: *Lessen in Rekenen en in Metriek-Stelsel*, 4e, 5e en 6e jaar, Manage, drukkerij der Beroepsschool.

Spraakleer:

De Paepe A.: *Vlaamsche taalregelen met toepassingen*, Van Der Poorten, Gent.

Leesboek (voor ond. en leerl.)

Broeders van Liefde, *Leeslessen bij de leesmethode*, Manage, drukkerij der Beroepsschool.

Stijloefeningen

Simeons G.: *Aanvankelijke en Stijloefeningen voor den Middelbaren graad*, Willems-Van Den Borre, Brussel.

Geschiedenis:

Kurt G.: *Beknopte geschiedenis van België*, Siffer, Gent.

Aardrijkskunde:

Broeder Alexis, *Aardrijkskunde voor de Lagere School*, Siffer, Gent.

Rondou W. & Mignon K.: *Aardrijkskunde en kaartboek*, Dessin, Luik (voor onderwijzers).

Id.: *Atlas - Leerboek der aardrijkskunde met den tekst tegenover de kaarten*, Van In, Lier (voor ond. en leerlingen).

Gezondheidsleer:

Muys H.: *Lessen voor Gezondheidsleer*, Siffer, Gent.

4e graad

Christelijke leering:

Sergeant E.: *Verklaring van den Catechismus*, O.L.Vrouw van Lourdes, Oostakker.

Rekenkunde:

Van Haute A. & Vids W.: *Reken- Stel- en Meetkunde*, Procure, Brussel

Spraakleer:

Allegaert E. & Abeele H.: *Nederlandse spraakkunst*, Verheyen, Tienen

Leesboek:

Broeders van Liefde, *Leeslessen bij de Natuurlijke leesmethode*, Manage, drukkerij der Beroepsschool.

Stijloefeningen (voor ond. en leerl.):

Pissens D. & Keymolen L.: *Taal- Stijl- en Stelboek*, Procure, Brussel.

Geschiedenis:

Kurt G.: *Beknopte geschiedenis van België*, De Meester, Gent (voor de school).

Mercelis L. *Vaderlandsche Geschiedenis*, Van In, Lier (voor de onderwijzeres).

Aardrijkskunde:

N.N. (eenige leeraars), *Beknopte leerboek der Aardrijkskunde*, Dessain, Luik.

Heylen L.: *Algemene plaatselijke aardrijkskunde*, Van In, Lier.

Rondou W. & Mignon K.: *Atlas: Leerboek der Aardrijkskunde*, Van In, Lier (voor ond. en leerlingen).

Wetenschappen:

Stuyvaert M.: *Beknopte natuurgeschiedenis*, Wesmael, Namen.

Gezondheidsleer:

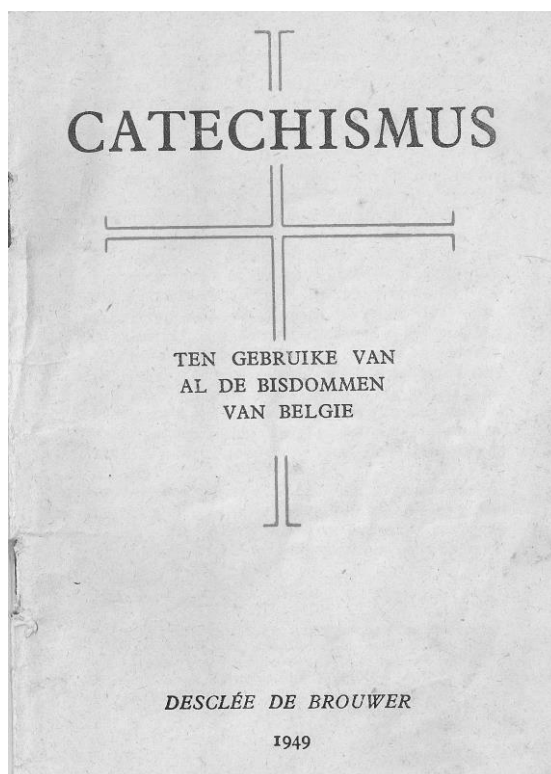
Filips E.: *Handleiding der Gezondheidsleer*, Mattheüs & Walraert, Berchem.

Zang:

Bols G. *Zangmethode volgens het cijferstelsel*, Verhaegen, Aarschot.

Huishoudkunde:

Cauderlier: *Keukenboek*, Hoste, A., Gent.

De Catechismus met de dagelijkse gebeden en 447 vragen en antwoorden.

FEESTEN IN HET KLOOSTER

Regelmatig wordt in de kroniek melding gemaakt van feestelijkheden. Meestal zijn het jubilea, gevierd met een dankmis in de kloosterkapel en gevolgd door een diner.

Op zondag 8 oktober 1972 werd het honderd jarig bestaan van de kloostergemeenschap gevierd. Om 16 u. had een plechtige dankmis plaats in de kerk. Alle zusters die in Steenhuize een taak hadden vervuld en de zusters afkomstig uit Steenhuize waren eveneens aanwezig.

Na de eucharistieviering vond een receptie plaats in het klooster. Een stroom van volk kwam de zusters gelukwensen.

Om 19 u. ging in de parochiezaal een avondmaal door, waarop heel wat geestelijke en wereldlijke prominenten aanwezig waren. Ook de kerkraad en het onderwijzend personeel waren uitgenodigd. De zusters ontvingen bloemen en mooie geschenken (35).

Zusters op het jubileumfeest. Voorste rij van links naar rechts: 1. Zr. Wilfrida, 2. Zr. Agnes Van Den Bossche, 3. Zr. An Veys (Zr. Chrysostoma), 4. Zr. Mariette De Smet, 5. Zr. Maria De Clercq (Zr. Pelagie), 6. Zr. Gaby Ponnet, 7. Zr. Arnoldine Bogaert, 8. Zr. Emerence; Bovenste rij: 9. Zr. An Vanhaute, 10. Zr. Irma, 11. Zr. Donata, 12. Zr. Angelique, 13. Zr. ?, 14. Zr. Albina, 15. Zr. Yvonne De Bruyckere, 16. Zr. Denise Ascoop, 17. Zr. Martha Bogaert, 18. Zr. Suzanne De Colvenaer, 19. Zr. Margriet Haeck en 20. Zr. Antoine. (foto: Het Volk, 9 oktober, 1972).

De congregatie van de Zusters van het Heilig Hart van Maria te Brakel

Ludovicus Van der Haegen (Zulzeke, 1779-Nederbrakel, 1845), pastoor van Nederbrakel (1823- 1844) stichtte in 1824/25 een spinschool in het kasteel van Joannes Henricus De Staercke. Hij kreeg hierbij de steun van Frederica Van Eeckhoutte (Waregem, 1802- Nederbrakel, 1860). Snel ontstond ook een lagere school en een zondagschool voor volwassenen.

In 1834 werd de Congregatie van Nederbrakel gesticht onder naam van Heilig Hart van Maria. De stichteres, Frederica Van Eeckhoutte (zuster Maria Theresia) startte met twee medezusters. Het kasteel kwam in handen van pastoor Van der Haegen, zijn broers en zuster.

Sedert 1842 breidde de Congregatie uit naar andere locaties: Maarke-Kerkem (1842), Doornzele-Dries bij Gent (eveneens in 1842) en Asper (1843). In Nederbrakel werd eveneens gestart met een pensionaat, een weeshuis en een ouderlingentehuis voor vrouwen. Vanaf 1849 werden de gebouwen van het moederklooster uitgebreid met een kapel en andere bijgebouwen.

Tijdens de periode 1860-1914 kwamen er 23 stichtingen bij, waaronder Steenhuize in 1872. Er kwamen ook missieposten in Congo (36).

LESUREN EN VAKANTIEDAGEN

Er werd gedurende zes dagen per week les gegeven. De woensdag- en zaterdagmiddag waren vrij. Tijdens het midden van de jaren '60 vielen de lessen op zaterdagvoormiddag weg.

Door de tijd werd het schoolreglement wel eens aangepast wat betreft begin- en einduur van de klasdag. Tijdens de voormiddag werd meestal lesgegeven van 8.30 u. tot 11.30/12 u. De meeste leerlingen gingen 's middags naar huis, alleen diegenen die ver van de school woonden, zoals de kinderen uit de Assestraat, de Winkelstraat en de Molenstraat (Kriekelaar) bleven op school eten. Tijdens de namiddag begonnen de lessen om 13.30 u. en liepen tot 15.30/16 u. Tijdens de winter werden de

lesuren soms aangepast, zodat de leerlingen niet in het donker naar huis hoefden te stappen.

Op 15 juli 1939 voorzag het schoolreglement dat de kerstvakantie liep van Kerstdag tot Driekoningen; de paasvakantie van Palmzondag tot Beloken Pasen en de zomervakantie van 16 juli tot 10 september. Als bijkomende verlofdagen werden opgenomen: 2 en 3 november, de eerste maandag van maart en 11 juli.

In 1956 begon het schooljaar op 1 september en eindigde op 15 juli 1957 (37). Even later ontstond het systeem van twee maanden grote vakantie (juli en augustus) zoals we het nu nog kennen.

OP SCHOOLREIS

Op het einde van het schooljaar werd meestal een schoolreis voorzien. Deze uitstap met de bus was meestal gesplitst in een educatief deel, soms met christelijke inslag, en een ontspannend deel. Zo werd wel eens een bezoek gebracht aan het graf van priester Poppe, aan de grot van Onze-Lieve-Vrouw in

Oostakker en aan de basiliek van Koekelberg. Bovenaan de verlanglijst stonden eveneens Dadizele (basiliek en Dadipark), de dierentuin van Antwerpen, de Leeuw van Waterloo, het Atomium en de grotten van Han. Meestal werd de schoolreis afgesloten op een speelplein.

De 3e en 4e graad, samen met onderpastoor J. De Rouck op uitstap ca. 1950 (verz. Christiane De Roeck).

DE SCHOOLBEVOLKING SEDERT DE STICHTING TOT 2016

In 1875, pas enkele jaren na de oprichting, telde de schoolbevolking al 180 leerlingen (38). Lange tijd bleef het leerlingenaantal rond dit getal schommelen.

De overste van het klooster en de opzienster van vrouwelijke handwerken in Gent vroegen in 1925 om een klas van de vierde graad te mogen oprichten. Dit werd goedgekeurd en hiervoor werd een jaarlijkse vergoeding uitgetrokken van 25 frank per leerling. Het aantal kinderen werd beperkt tot 25 (39). Hier konden leerlingen terecht tot de leeftijd van 14 jaar en konden zo de toenmalige leerplicht vervullen. Het leerlingenaantal steeg tot 211 inschrijvingen.

In 1953 trad een speciale leermeesteres in de 4e graad in dienst voor handwerk, tekenen, gezondheidsleer, handel en kinderverzorging. De rijkstoelagen voor 8 u. per week werden voor het eerst verleend in december 1949 aan Mariette Fiers.

Leerlingen kozen op het einde van het zesde leerjaar voor de middelbare afdeling (humaniora of technische afdeling) of voor de vierde graad. Deze laatste keuze mondde dan uit in directe tewerkstelling (of hulp in het huishouden). Door de inbreng van praktische vakken was het niveau van de lessen eerder laag. De vierde graad werd geleidelijk omgezet

in een huishoudschool. In 1950 werd een schoolbevolking van 216 leerlingen bereikt.

In de jaren '60/'70 van de tweede helft van de 20e eeuw ontstond er een drastische daling van het leerlingenaantal. Dit was onder andere het gevolg van een lager geboortecijfer, het vertrek van leerlingen naar grotere stadsscholen (als voorbereiding op het middelbaar onderwijs) en de afschaffing van de vierde graad na het schooljaar 1966-67 (40).

Ook de lokale gemeenteschool, gelegen in de Tolstraat, kreeg het zwaar te verduren. In 1974 haalde ze zelfs niet meer het vereiste quotum om drie klassen te organiseren en er viel één klas. Het gemeentebestuur bouwde de school verder af en richtte ook het tweede, vijfde en zesde leerjaar niet meer in. De meeste leerlingen verhuisden naar de kloosterschool, die daardoor gedeeltelijk gemengd werd. De enige overgebleven onderwijzer van de gemeenteschool, namelijk meester Roger Meester Cosijns, ging in 1975 op pensioen en de gemeenteschool werd gesloten. Vanaf dan bood de vrije basisschool van het klooster in alle klassen gemengd onderwijs aan (41 en 42).

Sedert het begin van de 21e eeuw steeg de schoolbevolking in de gewezen kloosterschool, de huidige vbs Sint-Katrien, opnieuw en momenteel zijn bijna honderdtachtig leerlingen ingeschreven (43).

Jaar	Bewaarschool/ Kleuterschool	Lagere school	TOTAAL
1875	-	-	180
1910	-	-	172
1925	87	124	211
1950	99	117	216
1975	50	83	133
1991	30	89	119
2000	49	108	157
2016	60	117	177

Leerlingencijfers vanaf enkele jaren na de oprichting tot 2016.

WEDDEN EN VERGOEDINGEN

Aangezien de kloosterschool bij het ontstaan in 1872 niet officieel was aangenomen, dienden de zusters zich van andere inkomsten te voorzien. Zo ontvingen ze schoolgeld van de (begoede) leerlingen en kregen ze particuliere giften. Vanaf 1889 werden de bewaarschool en twee lagere klassen aangenomen door de gemeente. Vanaf dan kregen de zusters een officiële staatswedde, die via de gemeente werd uitbetaald. De latere lekenleerkrachten werden op een parallelle manier vergoed.

Toch was de wedde afhankelijk van de status van de leerkracht: een religieuze leerkracht en een lekenleerkracht ontvingen immers niet dezelfde wedde. Tot de jaren '50 van vorige

eeuw kregen de religieuze leerkrachten slechts ca. 50 % van de officiële barema's (44). Geleidelijk aan werd dit loonverschil weggewerkt. Pas vanaf 1 september 1990 is er een einde gekomen aan deze discriminatie en werden de wedden volledig gelijkgesteld (45).

Bij de "grondwedde" werd een aanpassing doorgerekend op basis van de anciënniteit en bijkomende bekwaamheidsbewijzen. Het schoolhoofd ontving tevens een "bestuursvergoeding" en later konden de lekenleerkrachten rekenen op een bijkomende "gezinsvergoeding".

De kloosterschool met centraal de toegangspoort, links de kleuterklassen en achteraan het klooster. Rechts, achter het metalen hekwerk bevindt zich het gewezen ouderlingentehuis, het latere postkantoor (momenteel een privéwoning) (postkaart E. Desaix, ca. 1920-30, verz. L.B.).

OUDE SCHOOLFOTO'S

Kleuters aan de grot, ca. 1955, samen met zuster Pelagie (verz. Paula Haegeman).

Eerste rij v.l.n.r.: Christiane Van Den Bossche, Magda Schouppe, Godelieve De Rouck, Magda De Lange, Marie-Louise Van Den Bossche, Rita De Vulder, Christiane Mertens, Hilda De Decker, Griet Van Tilborgh, Beatrice De Sterck, Rita De Mulder, Rita Goessens, Hilda Van Geyt.

Tweede rij v.l.n.r.: Johnny Van Den Berghe, Ronny Missian, Lucien Van Damme, Luc Collage, Ghislain Van De Walle, André Haegeman, Luc Van Den Berghe, Lucrese Beerens, Lucienne Kiekens en Jacques Van Damme.

Derde rij v.l.n.r.: Roland Persoons, Ceasar Baeyens, Willy Schotte, Jean-Paul Kiekens, Willy Van Damme, Johan Bogaert, Gerry Van Den Berghe, Madeleine Solomé, Lucie De Pril, Marc Van Snick, Annie Van Laethem en Agnes De Decker.

Vierde rij v.l.n.r.: Marc Beerens, Paul Vermeulen, Marc Van Muylem, Daniël Boumon, Marc Van Den Bossche, Henry De Leeuw en zuster Pelagie.

Leerlingen uit de tweede graad, samen met zuster Ursula (zuster Margriet Haeck), tijdens het schooljaar 1961-62 (foto: Mertens & Zoon, Merchtem, verz. Marleen Van Gijseghem).

Eerste rij: Marleen Stradiot, Erna De Clercq, Marleen van Gijseghem en Rita Van Muylem..

Tweede rij: Martine Schouppe, Godelieve De Wetter, Lucienne Van Elsuwege, Cecile Beerens, Rita De Leeuw, Martine Standaert, Magda Herremans en Hilda Van Damme.

Derde rij: Arlette De Vulder, Magda Van De Noortgate, Godelieve Cosijns, Marleen Cuvelier, Gaby Sterck en Marie-Antoinette De Waele.

Achterste rij: Linda De Schampheleer, Rita Van der Seypen, Frieda Van Hamme, Lea Van der Seypen, Linda D'Hoker en Rita De Vuyst.

Leerlingen van het vierde leerjaar tijdens het schooljaar 1982-83, samen met juf Simonne (verz. Thérèse Ritserveldt).

Vooraan v.l.n.r. Cindy Van Den Bossche, Gert Van Cauwenberghe, Frank Van Den Bossche, Nancy De Smet, Francky De Decker, Ilse Van Daele en Els Uyttersport.

Achteraan v.l.n.r. Kathy Van Den Berghe, Lieven Slagmulders, Stany Jacobs, Gunther Kiekens, juf Simonne De Pril en Maggy Van Daele.

De leerkrachten in 1983 (verz. Simonne De Pril).

V.l.n.r.: Christine Galle, Lea Cosijns, Simonne De Pril (dir.), Eliane Herpinck, Marie-Jeanne Snel, Cecile De Gendt, Wivine De Rouck en Jenny Impens.

Het eerste leerjaar in 1985-86 (verz. Paula Haegeman).

Vooraan v.l.n.r.: Bruno Marginet, Gert Laureyns, Tim Ritserveldt, Francis Haustraete, Andy Moreels, Nico De Decker en Pascal Baeyns.

Tweede rij v.l.n.r.: Wendy Baeyens, Sarah van Den Berghe, Carol Haustraete, Lindsey Schoupe, Silvie Van Den Berghe, Liesbet Beeckmans, Petra De Clercq en Evy Van Elsuwege.

Derde rij v.l.n.r.: Robby Van Den Bossche, Brian Geeroms, Christophe Dierickx, Diedrick D'Houwer, Gert Meganck, Wouter Baeyens en Staf Scheerlinckx.

Achteraan v.l.n.r.: juf Liliane Herpinck en juf Jenny Impens.

Kleuters dansen tijdens het afscheidsfeest van Simonne De Pril in 1991 (verz. Simonne De Pril).

DE LAATSTE ZUSTERS VERTREKKEN

Op 13 juli 1991 meldde zuster Pia, algemeen overste, dat het klooster van Steenhuize zou worden opgeheven. Zaterdag 14 september volgde een afscheidsmis in de kerk van Steenhuize en daarna namen de twee overblijvende zusters officieel afscheid van de parochiegemeenschap in de parochiezaal.

Zuster Lia vertrok op 16 september naar het klooster van Evergem-Doornzele en de dag nadien verhuisde zuster Margriet naar de gemeenschap van Maarke-Kerkem (46).

Sindsdien drong de congregatie van Brakel aan op een volledige overname van de school.

De laatste zusters in de tuin van het klooster in 1970, v.l.n.r.: zuster Pelagie (Maria De Clercq, + 1981), zuster Chrysostoma (An Veys, + 1983), zuster Suzanne (Suzanne De Colvenaer, + 1983) en zuster Margriet (Margriet Haeck, + 2011) (verz. archief klooster Brakel).

Zuster Margriet, de laatste zuster van Steenhuize, overleed op dinsdag 2 augustus 2011 in de zustergemeenschap van Maarkedal. In Steenhuize wordt ze herinnerd als een goed mens, die zich volledig ten dienste stelde van de parochie. Autostop was haar geliefde manier om zich te verplaatsen (foto: Isabelle Persyn).

ANDERE ACTIVITEITEN IN DE KLOOSTERGEBOUWEN

De zondagschool (ca. 1872-1905)

De zondagschool was bestemd voor jongeren die geen gewoon dagonderwijs konden volgen. Tijdens de week moesten velen immers werken en kon er geen hulp gemist worden. De zondagschool stond aanvankelijk onder leiding van de pastoor en het was de bedoeling om het geloof en de goede zeden in stand te houden en ook om het ontwikkelingspeil van de inwoners te verhogen.

Vóór de stichting van het klooster bestond in Steenhuize al een katholieke zondagschool. Hierover schrijft pastoor Van Aelbroeck in 1842 een nota in het Liber Memorialis. Hij vermeldt dat deze school reeds vijf à zes jaren bestond, maar niet ingericht was volgens de geldende normen. Aanvankelijk leerde men de kinderen uitsluitend lezen, maar vanaf 1842 leerde men eveneens schrijven en werd catechismusles onderwezen. Deze catechismuslessen werden vooral gegeven aan leerlingen die zich voorbereidden op hun eerste communie. Regelmatig zong men ook kerkelijke liederen. Pastoor Van Aelbroeck hoopte de leerlingen eveneens het “cijferen” te kunnen aanleren, maar dat vond blijkbaar weinig bijval (47).

Armen en rijken volgden na het zondaglof samen de les in de kerk. Het bestuur van de zondagschool was in handen van de pastoor en de onderpastoor. In 1844 volgden 290 leerlingen les (104 jongens en 186 meisjes). Hiervan leerden 211 leerlingen lezen en leren er 79 catechismus, hierbij zaten eveneens 85 leerlingen die leerden schrijven. Ze kregen les van acht “meesters” en twintig “meesteressen”, dit waren parochianen die zich gratis voor dit werk engageerden.

Als aanmoediging greep elk jaar tijdens de kermisdagen een prijsdeling plaats. Aanvankelijk werden uitsluitend boeken als prijs gegeven. De kosten werden gedekt door verscheidene omhalingen en fondaties.

Pastoor Van Aelbroeck maakte de opmerking dat het interessant zou zijn om aan de armen ook kledij uit te delen en alleen boeken aan de

bemiddelden te schenken. Dit gebeurde voor het eerst in 1846. Op 7 september vermeldt hij de “eerste prijsdeeling in klederen”. Aan de jongens en meisjes van de zondagschool werd toen het volgende uitgedeeld:

- Gemaakte hemdens	98
- Gemaakte kielen	24
- Vrouwmutsen	18
- Halsdoeken	50
- Voorschoten	<u>12</u>
TOTAAL	202

Eveneens werden vijftig “beeldekens” en vijftig boeken geschonken (48).

In 1842 vindt pastoor Van Aelbroeck het al geraadzaam om naar een andere locatie uit te kijken! Hij zal echter moeten wachten tot in 1872, wanneer het klooster wordt gebouwd en de zondagschool hier een onderkomen zal vinden!

Aan de zondagschool werd blijkbaar veel belang gehecht, aangezien men in april 1870 hiervoor al de eerste steen legde en pas in oktober begon met de bouw van het klooster.

Meer dan dertig jaar werd de zondagschool, gehouden in de klaslokalen van het klooster. Over deze periode beschikken we over zeer weinig gegevens. Vermoedelijk werd in de zondagschool van het klooster uitsluitend les gegeven door de zusters en dit alleen aan meisjes.

De adultenschool (1905-ca. 1950)

De zondagschool werd in 1905 vervangen door een adultenschool. Er werden aanvankelijk twee klassen ingericht, die door de zusters werden geleid (49).

De adultenschool was bedoeld voor meisjes uit de arbeidersklasse, die ten minste 14 jaar oud waren. Uitzonderingen werden gemaakt voor meisjes die op vroegere leeftijd reeds waren ingeschakeld in het arbeidscircuit (50). Het adultenonderwijs werd als vervanging of als aanvulling van het lager onderwijs opgevat. Naast godsdienst behoorden ook lezen, schrijven en rekenen tot het lespakket.

Eerwaarde Moeder Lambertine,
 Van op de banken der zondagschool voor-
 loven wij ons U een dienst te vragen. We zouden gaar-
 ne ons matten taarten bereiden. Wilt gij zoo goed zijn
 ons er het recept van te ~~beden~~ ^{verleiden}? Dan zullen wij hemis kun-
 nen houden op Steenhuische manier en medeen de gedachtenis
 vernieuwen van de Eerwaarde Moeder, Lambertine die
 over vele jaar op onse parochie met hare zusters.
 Beden is het de dertigste verjaardag van die
 heilvolle gebeurtenis. We maken van de gelegenheid ge-
 bruik, om u nogmaals hartelijk te bedanken voor al het
 goed dat gij hier hebt uitgewerkt.
 En we hopen vast, dat wij toekomenden Zondag
 in de zondagschool het recept zullen kunnen afschrijven,
 waarvoor we U bij voorbaat onsen besten dank sturen,
 alsmede de eerbiedige groeten van ons allen.
 Wel De leerlingen der aduultenschool
 van Hillegem.

Brief van de leerlingen van de aduultenschool uit Hillegem aan moeder Lambertine van het klooster van Steenhuize, met de vraag voor het recept van mattentaarten op "Steenhuische manier". Uit het werkschrift van Odile Janssens (A.K.B., jaren '20 van vorige eeuw).

Vanaf de jaren '80 van de 19e eeuw verstrekke de aduultenschool ook een elementaire beroepsscholing met lessen als huishoudkunde, handwerk en gezondheidsleer (51).

Een bewaard gebleven schrijfboekje van Odile Janssens, leerlinge van de aduultenschool in Hillegem, uit de jaren '20 van vorige eeuw illustreert dat toen de volgende lessen werden gegeven: godsdienst, rekenen, taal, Frans, handel, huishoudkunde, wiskunde, beleefdheid, zang, tuinbouw en gezondheidsleer (52).

In 1910 kwam in het klooster van Steenhuize een derde klas voor aduultenonderwijs tot stand.

Lang bleef ze niet bestaan, want in 1920 werd ze bij gebrek aan leerlingen afgeschaft (53).

Meestal gingen de meisjes tot hun 15 à 16 jaar naar de aduultenschool. De lessen gingen door op zondag, na de vespers, van 15 tot 17 u.

Deze school werd in de volksmond nog steeds "de zondagsschool" genoemd. In feite degeneerden de activiteiten tot een samenzijn op zondagnamiddag, waarbij werd gezongen en spelletjes werden gespeeld. Op die manier hielden de zusters controle over de goede zeden van de meisjes. Tijdens de jaren '50 werd de aduultenschool niet meer georganiseerd. Vanaf hun 16 jaar konden de meisjes terecht bij de kajotsters (54).

Kantschool of bloemekensschool (1873-1906)

De leerlingen van de kantschool, eind 19e-begin 20e eeuw, onbekend fotograaf (verz. Agnes Van De Roy-De Bolle, Steenhuize).

In september 1873 werd een kantschool opgericht in het klooster. Ze werd gehouden door zuster Marie-Florence.

Het is niet duidelijk welke kanttechniek(-en) werd(en) aangeleerd. Op een foto, genomen tijdens het einde van de 19e - begin 20e eeuw, merken we 36 leerlingen en de drie zusters, waaronder waarschijnlijk ook zuster Marie-Florence, de kantmeesteres. Of er ook naaldkant werd aangeleerd is niet zeker. Deze techniek was eenvoudiger en werd waarschijnlijk van moeder op dochter doorgegeven.

De "werkeressen" kregen maandelijks een loon uitbetaald, met de aftrek van 25 centiemen schoolgeld per kind. Volgens V. De Deyn was de bloemekensschool eerder een vorm van winstgevende nijverheid voor de zusters dan een vorm van kosteloos onderwijs!

In 1902, toen zuster Marie-Florence haar taak wegens ziekte niet meer kon uitvoeren, verviel deze afdeling. In 1906 werd ze definitief afgeschaft (55).

Ouderlingentehuis (1895-1919) - posthuis (1919-1963) - parochiale werken (1963-1970)

In 1895 kocht Omer De Pessemier, pastoor van Steenhuize-Wijnhuize (1882-1900), naast het klooster een huis met grond van juffrouw De Clippele. De kosten beliepen 6 000 frank.

Hij liet er een ouderlingentehuis op uitbouwen en juffrouw Maria De Beer, eigenaar van het klooster, verwierf ook de eigendom van het "hospice".

Pastoor De Pessemier behartigde de stichting met een rente geplaatst in handen van juffrouw

Het vroegere ouderlingentehuis, later gebruikt als postkantoor en nadien verhuurd aan de Parochiale Werken Steenhuize, foto ca. 1967 (verz. Hilda Van Geyt).

Maria De Beer, die jaarlijks 800 fr. opbracht en die de volgende lasten had:

- Een altijddurende jaargetijde van 14 fr. in de kerk van Steenhuize;
- Twaalf gezongen missen, alle jaren, in dezelfde kerk;
- Het jaargetijde om 8 u. met aanwezigheid van de schoolkinderen (56).

In 1900 werden door het klooster aan het huis van juffrouw De Clippele twee woonkamertjes met stalling gebouwd. Het huis werd bewoond door verschillende kostgangers.

Theresia Van Herreweghe bleef over van de oudjes. Ze bewoonde in 1920 een kamertje dat vroeger dienst deed als “doodhuizeken”. Ze stortte bij haar inkomen in 1904 een som van 600 frank voor heel haar leven. De zusters ontvingen tevens een deel van haar pensioen, ten bedrage van 180 fr. per jaar. Theresia overleed op 20 juli 1933 op de leeftijd van 90 jaar (57).

Ook na de stopzetting van het ouderlingentehuis woonden nog occasioneel oudjes in de kloostergebouwen. Mathilde Van Heghe (Molenstraat, nu Kriekelaar) betrok er vanaf oktober 1948 een kamertje. Ze overleed op 7 januari 1960 en schonk haar bezittingen bij testament aan het klooster en aan de kerk van Steenhuize. In haar plaats kwam juffrouw Anaïs Van Steenberge, gewezen onderwijzeres (de juffrouw uit Den Hert), als laatste kostgangster in het klooster wonen (58). Zij overleed er op 9 oktober 1970.

Op 4 augustus 1919 werd het ouderlingentehuis verhuurd als posthuis aan August Bogaert, postmeester, voor 260 frank. In 1927 werd het hersteld en vernieuwd. De weduwe van August Bogaert verhuisde in 1963 naar Idegem en het klooster verhuurde het posthuis aan de Parochiale Werken Steenhuize. Het huis werd vanaf dan gebruikt als jeugdlokaal en als diensthuis voor het ACV en de CM.

In 1970 werd het oude posthuis verkocht aan het echtpaar Eeckhout-Wallez (59).

Weeshuis (1906-1909)

In 1906 werd in het klooster een weeshuis gesticht voor jongens en meisjes. Blijkbaar had het weinig succes, want in 1909, amper drie jaar later, werd het weeshuis al afgeschaft. De jongens werden opgevangen door familieleden en de meisjes kwamen terecht in Nederbrakel en in Welden (60).

Culturele activiteiten

Tijdens de 19e tot begin 20e eeuw werden in het klooster vergaderingen en tentoonstellingen met christelijke stempel gehouden. Hierover werd regelmatig melding gemaakt in *De Beiaard*, het weekblad voor Zuid-Oost-Vlaanderen.

Zo werd op de tweede kerstdag 1904, onmiddellijk na de vespers, in het schoollokaal van het klooster een voordracht gegeven door e.h. C. De Meester, onderpastoor van Hofstade, over de geiten- en schapen verzekering. Daarna werd overgegaan tot *de stichting eener maatschappij en tot de inschrijving der geiten en schapen*.

Op 13 september 1908 liep in de ruime en schoonversierde zalen van 't Klooster eene Bieëntentoonstelling. Het was de eerste maal dat Steenhuyse zoo iets dergelijks te zien kreeg, en het was bijgevolg niet te verwonderen dat het volk nieuwsgierig was om te weten wat men toch zoo al van die bieën kon tentoonstellen.

Zondag 20 juli 1913 werd in de schoolzaal van het klooster een voordracht gegeven over de Vlaamse Hogeschooluitbreiding.

Maandag 8 september (kermismaandag) van hetzelfde jaar werd om 16 u. een lieder-namiddag gebracht door Emiel Hullebroeck, een gekende toondichter en kunstzanger.

Op zondag 8 september 1929 vond een missietentoonstelling plaats met werken van

Emiel Hullebroeck (Gentbrugge, 1878-Liedekerke, 1965) gaf in 1913 een liederavond in het klooster van Steenhuize. Hij was componist van een groot aantal liederen, zoals Tinneke van Heule, Hemelhuis, De gilde viert, Marleentje, De Blauwvoet en Moederke alleen.

onze bloeiende en vlijtigen Missiekrans. Meer dan honderd kleedjes, kerkgewaden bestemd voor onze broeders uit Congoland zal men er kunnen bezichtigen. Op de speelplaats ging een Vlaamse kermis door. Alles was ten voordele van de missie van pater Cordier, congreganist in Luebo, Congo (61).

Na de bouw van de parochiezaal (de patronage) in de Bergestraat (1934) werden soortgelijke culturele manifestaties in deze zaal gehouden.

Bibliotheek

Rond 1960 verhuisde de parochiale bibliotheek van de patronage naar het klooster. De boekenkasten stonden opgesteld in de gang naast de huidige 3e kleuterklas. De bibliotheek was open voor het publiek op zondag na de hoogmis en tijdens een bepaalde periode zelfs op woensdagnamiddag. Dokter J. Van de Roy was toen bibliothecaris.

Na de bouw van de sportzaal verhuisde de bibliotheek op 14 september 1990 naar een bijgebouwtje van de Almarik en werd sedertdien uitgebaat door de gemeente (62). Dokter J. Van de Roy bleef bibliothecaris. Enkele jaren later sloot deze bib ook hier zijn deuren en de boeken werden overgebracht naar de centrale gemeentelijke bibliotheek van Herzele.

De leden van de VBA Steenhuize in uniform, bij de aanstelling van pastoor Wauters in 1967, v.l.n.r.: Christine Hysselinckx, Lieve Van Gijsegheem en Hilda Van Geyt (verz. Hilda Van Geyt).

VBA (Voorbereidende Afdeling van de Kajottersbeweging) en de chiromeisjes

De toenmalige VBA (Voorbereidende Afdeling van de Kajottersbeweging) vond na 1963 een onderkomen in *de Oude Post* (63). In 1967 maakten de leidsters van de VBA de overstap naar de Chiro en bleven vergaderen in hetzelfde gebouw. De chiromeisjes stonden toen onder leiding van Hilda Van Geyt, Monique Ritserveldt, Magda Nica en Christine Hysselinckx. Onderpastoor A. Van Londersele was proost. Op zondagnamiddag hielden ze hun wekelijkse vergadering. Nadat het gebouw in 1970 werd verkocht, konden de chiromeisjes beschikken over een ruimte in het klooster.

In 1992 verlieten ze noodgedwongen dit lokaal en vergaderden in de parochiezaal. Enige tijd later werd de Chiro gemengd. Momenteel gaan de bijeenkomsten door in het jeugdlokaal achter de parochiezaal in de Bergestraat, dat in 1995 werd gebouwd (64).

Chiromeisjes op zondagnamiddag aan hun vergaderlokaal naast het klooster, ca. 1967-68 (verz. Hilda Van Geyt).

DE HUIDIGE VRIJE BASISCHOOL SINT-KATRIEN

Op 11 september 1992 werd de Vrije Basisschool Sint-Katrien gesticht. Voorzitter was e.h. Jo Van Hecke, pastoor van Steenhuize. De gebouwen en gronden, geschat op 8 200 000 fr., werden voor een symbolische frank overgenomen.

Modern onderwijs in een moderne school

Een deel van de speelplaats werd intussen overkapt en omgevormd tot een polyvalente ruimte, die wordt gebruikt als refter, turnzaal, feestzaal en als lokaal voor de buitenschoolse opvang.

Het didactisch materiaal is aangepast aan de huidige noden. Zo bewijst de computer al lang zijn dienst in de kleuter- en lagere klassen. Alle klaslokalen zijn eveneens uitgerust met een smartboard, een digitale ondersteuning voor een visueel en dynamisch onderwijs.

Aangezien het leerlingenaantal blijft stijgen is er een latent ruimtegebrek. Daarom werden recent plannen ingediend voor de bouw van een nieuwe klas.

Het schoolbestuur

Momenteel wordt het schoolbestuur (de inrichtende macht) waargenomen door Herman Baele (voorzitter), Luk Beeckmans (secretaris-penningmeester), Theo Bral, Jenny Impens en Hilda Van Geyt (leden).

Het dagelijks bestuur en het aantal klassen

Het dagelijks bestuur is momenteel in handen van Fabienne Dubois, directeur. Zij wordt voor 1/5 ondersteund door Christine Galle.

De kleuterschool telt vier klassen (waaronder een peuterklas), terwijl de lagere school zes klassen telt. Sommige leerkrachten werken deeltijds. Verder vermelden we een leerkracht lichamelijke opvoeding, een zorgleerkracht,

een kinderverzorgster en een administratieve medewerkster.

Buitenschoolse opvang *De Buiteling*

De leerlingen kunnen in de school terecht voor buitenschoolse opvang, georganiseerd in de polyvalente ruimte. Elke schooldag vanaf 6.30 u. tot 18.30 u., op woensdagnamiddag en tijdens de schoolvrije dagen is opvang voorzien. De opvang wordt georganiseerd door de gemeente Herzele.

Het oudercomité

De school wordt verder ondersteund door een actief oudercomité met een aantal enthousiaste vrijwilligers, die de samenwerking tussen ouders en school bevorderen. Het oudercomité biedt eveneens een financiële en logistieke ondersteuning bij tal van activiteiten.

De scholengemeenschap

De vrije basisschool Sint-Katrien kadert in de scholengemeenschap Sint-Lieven KBO, samen met de vrije basisscholen van Herzele & Woubrechtgem, Borsbeke & Hillegem & Wijnhuize, Steenhuize, Erpe, Burst & Erondegem en Aigem. De scholengemeenschap wordt gecoördineerd door het Comité van Afgevaardigden van Schoolbesturen (CASS).

Enkele adressen

Vbs Sint-Katrien, Kloosterberg 25, 9550 Steenhuize-Wijnhuize, tel.: 054 50 00 88; Vrije.Basisschool.Sint-Katrien@telenet.be; www.vbs.sintkatrien.be.

Schoolbestuur: Herman Baele, voorzitter, Schipstraat 41, 9550 Sint-Lievens-Esse tel.: 054 50 08 33; herman.baele@proximus.be

Oudercomité: oc.stkatrien@gmail.com

De Buiteling: Kloosterberg 25, 9550 Steenhuize-Wijnhuize, GSM: 0491 71 34 96.

Fotogalerij schooljaar 2016-2017

Het schoolteam (foto's verz. vbs Sint-Katrien).

Voorste rij v.l.n.r.: Els Van Brantegem (deeltijds 3e leerjaar), Vicky Goossens (peuterklas), Manju Dekempe (kinderverzorgster), Hilde Hemerijkckx (turnjuf), Debbie Vandenberghe (tijdelijke leerkracht), Kathleen Corrijn (3e keuterklas) en Lien Eeckhout (deeltijds 3e leerjaar).

Achterste rij v.l.n.r.: Ingrid De Pril (2e keuterklas), Wendy Van Den Berghe (deeltijds 1e kleuterklas), Charlotte Barbé (5e leerjaar), Christine Galle (6e leerjaar en deeltijds 1/5 directie), Fabienne Dubois (directeur), Anouk Slaus (deeltijds 1e kleuterklas), Emelien Bogaert (deeltijds 4e leerjaar), Kathleen Meuleman (1e leerjaar), Nele Van Neck (deeltijds 2e en 6e leerjaar), Isabelle Roeland (zorgjuf), Cecile Daem (2^e leerjaar) en Sabine Haustraete (secretariaat). Afwezig: Krisha Bellens (deeltijds 4e leerjaar) (foto's: verz. vbs Sint-Katrien).

De peuters aan het werk.

De leerlingen van de 1e kleuterklas luisteren naar een verhaal van juf Wendy.

De 2e kleuterklas ruimt herfstbladeren.

De 3e kleuterklas verwelkomt Sinterklaas en Zwarte Piet in de polyvalente zaal.

Het 1e leerjaar in het zwembad.

Rekenles in het 2e leerjaar.

Het 3e leerjaar op de speelplaats.

Het 4e leerjaar vóór het smartbord.

De leerlingen van het 5e leerjaar maken speculaas.

Het 6e leerjaar op verkenning in het bos.

Zicht op de speelplaats, links het gewezen tuinklasje en rechts de polyvalente zaal en de overkapping.

Dankwoord

Met onze gewaardeerde dank aan zuster Pia, archivaris van het klooster van het Heilig Hart van Maria in Brakel, voor haar hulp bij het archiefonderzoek.

Aan zuster Denise Ascoop uit Steenhuize en aan zuster Geertrui, verblijvend in hetzelfde klooster voor het aangename gesprek over het kloosterleven.

Aan Fabienne Dubois, directrice van de vbs Sint-Katrien, voor het ter beschikking stellen van het schoolarchief.

Eveneens gaat onze dank naar M. Beeckmans-Van Gijseghem,, A. Coppens (+)-Van Daele, L. Corrijn-De Gendt, M. J. De Campenaere-De Roeck, de familie Hellyn-Schollaert, de familie H. Machtelinckx-Van Geyt, T. Jacob (+)-Ritserveldt, P. Van Damme-Haegeman en A. Van de Roy (+)-De Bolle voor het ter beschikking stellen van hun fotomateriaal.

Dank aan het gemeentebestuur van Herzele voor het openstellen van het lokaal archief.

Aan Runa Van den Bossche voor de inlichtingen over de chiromeisjes.

Aan Nico De Brouwer, Jean-Pierre Parent en Gaby Redant voor de ondersteuning bij de lay out.

EINDNOTEN

- (1) AKB (Archief Klooster van het Heilig Hart van Maria, Brakel), N.N., s.d.: *Kroniek van het klooster - Steenhuyze, 1872 tot 1969*, handschrift, jaar 1872.
- (2) Ongeklasseerd archief V. De Deyn, *Commissie van Schoolonderzoek, gemeente Steenhuysen-Wijnhuysen*, ongenummerde pagina's.
- (3) De gemeenteraad tikte V. De Deyn hard op de vingers voor zijn ongenueanceerde opmerkingen en vermeldde dat hij niet in staat is om nauwkeurige inlichtingen over de kloosterschool te geven. Zie: GAH (Gemeentelijk Archief Herzele), *Register Beraadslagingen des Gemeenteraads Steenhuyze-Wijnhuyze*, 1888-1905, p. 15-16.
- (4) Ongeklasseerd archief V. De Deyn, *Commissie van Schoolonderzoek, gemeente Steenhuysen-Wijnhuysen*, ongenummerde pagina's.
- (5) AKB, *Kroniek 1965-1991*, jaar 1970. Na het vertrek van de zusters in 1991 verloor de kapel haar functie. De inhoud werd overgebracht naar andere vestigingen van de orde of later verkocht. De ruimte wordt nu als klas gebruikt.
- (6) Mondelinge informatie door zuster Pia en zuster Denise klooster Brakel.
- (7) Dank aan zuster Pia.
- (8) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1972.
- (9) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1875.
- (10 en 11) Ongeklasseerd archief V. De Deyn, *Commissie van Schoolonderzoek, gemeente Steenhuysen-Wijnhuysen*, ongenummerde pagina's.
- (12) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1889.
- (13) Artikel 19 van de wet van 15 september 1895.
- (14) GAH, *Register Beraadslagingen des Gemeenteraads Steenhuyze-Wijnhuyze*, 1888-1905, p. 15-16.
- (15) https://nl.wikipedia.org/wiki/Schoolstrijd_België.
- (16) GAH, *Register Beraadslagingen des Gemeenteraads Steenhuyze-Wijnhuyze*, 1867-1888, zitting van 22 september 1885..
- (17) KADOC, 1980: Inventaris van de Katholieke Schoolpenning Antwerpen, Reeks inventarissen en repertoria nr. 2, p. 2.
- (18) GAH: *Register van de gemeenteraad*, 1905-1935, p. 16.
- (19) GAH: Idem, p. 104 en p. 150.
- (20) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1915.
- (21) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1906.

- (22) GAH, *Register van de gemeenteraad*, 1905-1935, p. 164.
- (23) Artikel 7 van de schoolwet van 9 mei 1914.
- (24) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1925.
- (25) GAH: *Register van beraadslagingen des Gemeenteraads van Steenhuyse-Wijnhuize*, 1905-1935, p. 270.
- (26) AKB, *kroniek 1872-1969*, jaar 1925.
- (27) Het Belgisch Staatsblad van 23 februari 1923, nr. 126, p. 182.
- (28) GAH: *Register van de gemeenteraad*, 1935-1956, p. 127.
- (29-30) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1928 tot 1936.
- (31) Idem, jaar 1928-1935.
- (32) Idem, jaar 1940-1944.
- (33) AKB, *Kroniek*, jaar 1951-1964.
- (34) Archief vbs Sint-Katrien, Schrift met uitgaande briefwisseling 1924 tot 1969, handgeschreven lijst van de handboeken voor het schooljaar 1930-31,
- (35) AKB, *Kroniek*, jaar 1972.
- (36) DE MEULEMEESTER M., C.ss.R. (Congregatio Sanctissimi Redemptoris), 1935: *De zusters van het H. Hart van Maria te Nederbrakel*, Sint-Alfonsdrukkerij, Leuven.
- (37) GAH: *Register van de Gemeenteraad van Steenhuize-Wijnhuize*, 1935-1956, p. 227-229.
- (38) GAH: *Register Beraadslagingen des Gemeenteraads Steenhuyse-Wijnhuize*, 1867-1888, p. 149-165.
- (39) GAH: *Register van beraadslagingen des Gemeenteraads van Steenhuyse-Wijnhuize*, 1905-1935, p. 217 en 319.
- (40) GAH: *Register van de Gemeenteraad van Steenhuize-Wijnhuize*, 1935-1956.
- (41) Stamregister der Leerlingen, 1945-1991, schoolarchief Steenhuize.
- (42) GAH: *Register van de Gemeenteraad van Steenhuize-Wijnhuize*, 1973-1977, p. 31.
- (43) Met dank aan Fabienne Dubois, directrice voor de recente schoolgegevens.
- (44) Van dit bedrag dienden de kloosterlingen een groot gedeelte af te staan aan de kloosterorde.
- (45) BORLOO C., 2014: het klooster en onderwijs in Woubrechtgem (1), *De Hellebaard*, jaargang 14, 4, p. 19.
- (46) AKB, *Kroniek 1965-1991*, jaar 1991. Zuster Lia overleed op 16 september 1991.
- (47-48) Op een totaal van 1860 inwoners kunnen in 1844: 1050 mensen “in boeken lezen” en kunnen er 701 lezen en schrijven (VAN AELBROECK C., e.a., 1835-1885: *Liber memorialis van Steenhuize-Wijnhuize*, R.A.G, modern kerkarchief Steenhuize, nr. 240).
- (49) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1905.
- (50) Ook in de gemeenteschool werd een aduultenschool opgericht, namelijk in 1890, onder de stimulans van de jonge meester Spitaels. De school was bedoeld voor leerlingen vanaf vijftien jaar. Men kon er zich volmaken in de gewone leervakken en in de landbouw.
- (51) DE VROEDE M., 1979: De aduultenscholen in België in de 19e eeuw, *Belgisch Tijdschrift voor de Nieuwste Geschiedenis*, 1-2, pp. 137-164.
- (52) A.K.B., Janssens O., leerlinge uit de aduultenschool in Hillegem, schrijfboekje, jaren 1920.
- (53) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1910 en 1920.
- (54) Mondelinge informatie door Leona Corrijn-De Gendt en Julienne De Geeter-Van Kerkhove.
- (55) AKB, *Kroniek*, 1872-1969, jaar 1902.
- (56) AKB, *Kroniek*, 1872-1969, jaar 1895.
- (57) AKB, *Kroniek*, 1872-1969, jaar 1933.
- (58) AKB, *Kroniek*, 1872-1969, jaar 1960.
- (59) AKB, *Kroniek 1965-1991*, jaar 1970.
- (60) AKB, *Kroniek 1872-1969*, jaar 1906 en 1909.
- (61) *De Beiaard*, weekblad voor Zuid-Oost-Vlaanderen, 24/12/1904; 19/09/1908; 06/09/1913 en 31/08/1929.
- (62) *Liber Memorialis 1961-1996*, niet genummerde blz., jaar 1972.
- (63) De jongens- en meisjesafdeling van de kajotters - KAJ of Katholieke Arbeiders Jeugd en VKAJ of Vrouwelijke Katholieke Arbeidersjeugd - vergaderden vóór 1963 - op verschillende momenten - in de kleine zaal van de patronage.
- (64) Mondelinge mededeling door Runa Van den Bossche.

Uitbreidende bibliografie

BEECKMANS L., 2013: De school van Petrus Ritservelde in de Molenstraat (Kriekelaar) te Steenhuize, *De Hellebaard*, Tijdschrift van de Heemkundige Kring Herzele, jaargang 11, 3, pp. 6-7.

HERPELINCK H.J., 2006: De gemeentelijke jongensschool, in: *Steenhuize-Wijnhuize mijn dorp van toen (1794-1976)*, Uitgave in eigen beheer, Steenhuize, pp. 38-41.

BIJLAGE I

STAMREGISTER VAN DE ZUSTERS VAN HET HEILIG HART VAN MARIA IN STEENHUIZE-WIJNHUIZE

Hieronder staan alle zusters vermeld die vanaf de stichting in het klooster van Steenhuize hebben verbleven. Eerst staat hun kloosternaam vermeld, gevolgd door hun familienaam, plaats en datum van geboorte en de datum van hun eerste geloften. Daaronder staan de data van hun aankomst en vertrek in Steenhuize vermeld. Wanneer een zuster in Steenhuize is overleden wordt dit aangeduid met (+). Tenslotte staat ook hun functie genoteerd (indien gekend).

Z. M. Theresia (Van Rekhem,
°Asper, 10.07.1841), 25.08.1862,
07.10.1872/25.08.1887, overste.

Z. M. Clotilde (Van Der Linden,
°Nederbrakel, 11.07.1852), 26.08.1872,
07.10.1872/05.05.1889, onderw.

M. Florence (Van Elsuwé,
°Nederbrakel, 28.04.1847), 22.09.1869,
07.10.1872/13.11.1908, kantschool.

Z. M. Celestine (Dery,
°Brussel, -), 20.01.1873,
-/-.

Z. M. Amelie (Poriau,
°Gavere, 24.01.1853), 29.04.1875,
06.09.1877/24.10.1882, onderw.

Z. M. Amelie (idem),
04.05.1889/27.08.1892, overste.

Z. M. Gonzague (Van Hessche,
°Maarke, 28.05.1862), 14.07.1878,
-09.1893/07.10.1901 (+), overste.

Z. M. Jérôme (Corneel,
°Stekene, 16.11.1855), 27.01.1880,
13.02.1880/08.09.1883, onderw.

Z. M. Jérôme (idem),
03.01.1890/07.09.1891, onderw.

Z. M. Jozef (Van Nielandt, Aloysia,
°Stekene, 09.07.1855), 01.02.1881,
16.05.1881/24.04.1932 (+), onderw.

Z. M. Walburge (De Wit,
°Hofstade, 17.03.1860), 08.09.1883,
14.10.1879/15.12.1884, onderw.

Z. M. Livina (Van Der Linden,
°Nederbrakel, 09.11.1928), 28.04.1853,

20.06.1887/-04.1889, overste.

Z. M. Judith (Elskens,
°Nieuwerkerken, 09.11.1928), 29.12.1885,
03.09.1889/01.09.1893, keuken.

Z. M. Irène (Mortier,
°Gent, 14.11.1864), 05.08.1891,
08.09.1890/05.08.1891.

Z. M. Aloysia (Messiaen,
°Sint-Denijs-Boekel, 24.06.1834), 19.07.1860,
27.08.1892/03.09.1893.

Z. M. Vincent (Herregodts,
°Nederbrakel, 13.05.1860), 05.08.1891,
27.08.92/14.04.1901.

Z. M. Vincent (idem),
03.01.1906/11.09.1909.

Z. M. Cyrilla (Van Den Berghe,
°Machelen, 28.12.1869), 02.01.1895,
18.02.1894/28.10.1894.

Z. M. Stanislas (Herregodts,
°Nederbrakel, 29.03.1865), 31.07.1893,
07.02.1894/30.08.1895, onderw.

Z. M. Sylvie (Versluys,
°Zomergem, 02.01.1896), 02.01.1896,
10.09.1895/06.09.1901, onderw.

Z. M. Vitalie (Schatteman,
°Heusden, 23.12.1869), 21.04.1897,
01.10.1896/06.05.1897.

Z. M. Leonarda (Van Mechelbeke,
°Dikkelvenne, 06.06.1868), 25.01.1893,
25.11.1897/02.09.1904.

Z. M. Alphonsine (geen gegevens).

Z. M. Isidora (Malfroot,
°Steenhuize, 31.05.1853), 21.04.1897,
17.02.1901/15.-.-.

Z. M. Isidora (idem),
07.05.1907/08.09.1912.

Z. M. Mechtilde (geen gegevens).

Z. M. Amandine (Lievens, Cathérine,
°Haaltert, 20.06.1877), 13.04.1898,
12.04.1901/01.11.1961 (+), onderw. (v.).

Z. M. Augustine (Lafort,
°Sint-Maria-Lierde, 18.08.1861), 17.02.1892,
05.04.1901/05.09.1901.

Z. M. Amata (Renneboog,
°Marchienne, 02.03.1873), 02.01.1896,
09.09.1901/05.09.1902.

Z. M. Pia (Van Elsuwé,
°Nederbrakel, 05.05.1855), 26.08.1878,
12.10.1901/25.03.1902, overste.

Z. M. Roberta (Van Den Bulcke, Celina,
°Machelen, 03.09.1874), 25.04.1900,
05.09.1902/18.09.03, onderwijzeres (v.).

Z. M. Roberta (idem),
05.08.1919/05.09.1921, overste.

Z. M. Brigitte (Van Der Straeten,
°Doornzele, 04.10.1870), 17.05.-,
19.03.1902/11.09.1902.

Z. M. Aline (Malfroot,
°Steenhuize, 08.02.1876), 04.01.1904,
09.09.1903/05.07.1904.

Z. M. Delphine (Van Den Borre,
°Parike, 02.09.1875), 02.01.1902,
06.01.1903/10.09.1905.

Z. M. Emilie (Smet,
°Kemzeke, 20.08.1881), 02.01.1901,
13.09.1903/30.09.1907, onderw.

Z. M. Nathalie (De Baets,
°Doornzele, 31.03.1880), 26.09.1899,
07.04.1903/03.09.1910.

Z. M. Engelberta (Van Der Straeten,
°Doornzele, 06.02.1867), 27.09.1888,
05.10.1905/05.01.1906.

Z. M. Engelberta (idem),
11.09.1909/09.09.1910, overste.

Z. M. Robertine (Matton,
°Ename, 18.08.1879), 28.08.1902,
05.09.1905/09.09.1906.

Z. M. Clarisse (Van Gansbeke,
°Grotenberge, 15.04.1879), 02.01.1908,
03.09.1907/15.04.1915.

Z. M. Berlinde (De Schepper,
°Gent, 22.03.1876), 02.01.1900,
08.09.1907/02.10.1920, onderw./schoolhoofd.

Z. M. Sidonie (De Baerenmaker,
°Sint-Joost-ten-Node, 27.09.1875),
21.09.1896,
03.09.1906/02.04.1907.

Z. M. Pharailde (Steyaert,
°Kluizen, 21.03.1876), 02.01.1900,
05.11.1909/01.04.1910.

Z. M. Claudine (Van Durme,
°Nederzwalm, 25.03.1886), 10.09.1908,
11.09.1909/15.11.1909.

Z. M. Claudine (idem),
15.11.1915/19.03.1918.

Z. M. Amanda (Van Den Bulcke,
°Machelen, 24.03.1865), 19.08.1884,
10.09.1910/01.11.1918, overste.

Z. M. Paula (De Bock,
°Roborst, 12.04.1890), 04.01.1908,
27.09.1910/01.10.1914.

Z. M. Rosa (Claeys,
°Gent, 11.06.1865), 04.01.1898,
09.09.1912/04.08.1934, keuken.

Z. M. Rachel (De Ridder,
°Elst, 29.11.1878), 12.05.1903,
03.10.1914/30.09.1916.

Z. M. Zenaïde (Willems,
°Zomergem, 04.07.1865), 17.02.1891,
23.11.1915/08.09.1916.

Z. M. Angelique (Lybaert,
°Doornzele, 21.03.1893), 09.09.1913,
08.09.1916/19.09.1919, onderw.

Z. M. Donata (Verbruggen,
°Melden, 03.02.1891), 04.01.1916,
26.09.1915/19.09.1919.

Z. M. Laura (De Steur, Bertha,
°Eine, 10.12.1885), 05.01.1908,
16.09.1919/30.03.1921, onderw. (v.)

Z. M. Elodie (Eeckout,
°Velzeke, 24.01.1875), 02.01.1901,
19.09.1911/09.1923

Z. M. Marguerite (Saelens, Rosalie,
°Gent, 04.06.1900), 04.09.1919,
02.10.1920/09.09.1926, hoofdonderw.

Z. M. Albina (De Bodt,
°Nieuwerkerken, 27.08.1886), 05.09.1906,
31.03.1921/04.08.1933, onderw. (bewaarsch.).

Z. M. Adhemar (Broché, Augusta,
°Gent, 06.08.1895), 07.09.1915,
05.09.1922/08.09.1924, onderw.

Z. M. Philippine (Pijcke, Aimée
°Nederzwalm, 07.08.1878), 30.08.1901),
05.09.1924/21.09.1931, onderw., overste.

Z. M. Antoine (De Saedeleer, Anna,
°Nieuwerkerken, 26.07.1897), 03.05.1921,
09.09.1926/10.09.1929, hoofdonderw.

Z. M. Emérence (Raes, Sidonie,
°Nieuwerkerken, 21.03.1904), 11.10.1923,
10.09.1929/16.08.1947, hoofdonderw.

Z. M. Richarda (Matthijs, °Nieuwerkerken -),
-
30.12.1930/11.04.1931, keuken.

Z. M. Hilarine (Eeckhout, Eveline,
°Velzeke, 05.11.1879), 03.01.1907,
22.09.1931/16.08.1937, overste, onderw.

Z. M. Irma (Steyaert,
°Sint-Laureins, 07.04.1899), 11.07.1927,
06.04.1932/12.12.1932, keuken.

Z. M. Amadea (Den Dooven,
°Machelen, 18.08.1900), 16.08.1932,
12.12.1932/04.08.1934, keuken.

Z. M. Pelagie (De Clercq Maria,
°Nazareth, 08.09.1907), 29.04.1930,
26.08.1933/24.09.1981 (+), onderw.

Z. M. Sylvère (Van De Velde,
°Dikkele, 11.07.1891), 20.08.1918,
04.08.1934/08.08.1935, keuken.

Z. M. Chrysostoma (Veys An,
°Machelen, 27.02.1905), 04.08.1924,
13.08.1935/02.04.1983 (+), keuken.

Z. M. Armanda (De Gruyter,
°Gent, 25.12.1882), 03.01.1904,
02.01.1937/05.08.1937, onderw.

Z. M. Philippine (Pijcke,
°Nederzwalm, 07.08.1878), 30.08.1901,
21.08.1937/02.01.1946, overste.

Z. M. Laurentine (Matton, Anna,
°Ename, 15.03.1888), 07.09.1912,
19.02.1940/22.11.1942 (+), onderw.

Z. M. Ambrosia (Malego, Julienne,
°Asper, 11.11.1910), 27.04.1936,
03.01.1946/26.08.1947, overste, onderw.

Z. M. Ursula, zuster Margriet (Haeck,
°Leke, 06.02.1922), 01.09.1943,
21.08.1947/04.08.1970, onderw., schoolh.
1968.

Z. M. Concepta, zuster Suzanne (De
Colvenaer,
°Stekene, 23.02.1913), 20.08.1935,
22.08.1947/06.08.1951, hoofdonderw.

Z. M. Josephane, zuster Gaby (Ponnet,
°Ressegem, 15.01.1912), 16.08.1932,
06.08.1951/12.08.1953, overste

Z. M. Victorine, zuster Lia (De Pauw,
°Nieuwerkerken, 03.04.1925),
06.09.1946, 08.03.1952/19.07.1952, rustend.

Z. M. Philemon, zuster Martha (Bogaert,
°Haaltert, 22.03.1901), 22.04.1924,
09.08.1953/19.08.1958, overste, hoofdond.

Z. M. Oscarine, zuster Cecile (Van
Wijmeersch,
°Nederbrakel, 13.06.1925), 09.08.1948,
11.06.1953/09.09.1953.

Z. M. Ignatia, zuster Yvonne (De Bruyckere,
°Middelburg, 07.12.1912), 23.09.1935,
19.08.1958/23.08.1968, overste.

Z. Suzanne (De Colvenaer,
°Stekene, 23.02.1913), 20.08.1935,
07.08.1969/22.10.1983, verantw.

Z. Rita (Desmyter,
°Zingem, 21.06.1918), 14.03.1940,
09.11.1981/31.03.1982, op rust.

Z. Regina (De Koninck,
°Kluizen, 25.04.1914), 12.03.1935,
30.04.1982/24.05.1989, keuken.

Z. Lia (De Pauw,
°Nieuwerkerken, 03.04.1925), 06.09.1946,
19.10.1983/16.09.1991, op rust.

Z. Margriet (Haeck,
°Leke, 06.02.1922), 01.09.1943,
19.10.1983/17.09.1991, verantw.

Z. Marie-Jozef (De Wandel, Lucie,
°Hillegem, 13.12.1915), 11.09.1950,
12.06.1989/07.12.90 (+).

Bepaalde zusters verbleven slechts kort in het klooster, sommigen kwamen later terug als overste. Anderen verbleven heel hun actief leven in Steenhuize en bleven zo decennia lang in het geheugen van het dorp gegraft.

Tot in het midden van de 20e eeuw werden de zusters aangesproken met hun kloosternaam. Stilaan kwam hierin verandering en werden de zusters ook met hun doopnaam aangesproken. Hun kloosternaam viel later helemaal weg.

BIJLAGE II

LEKENLEERKRACHTEN IN VASTE DIENST

Naast de zusters van het Heilig Hart van Maria werden vanaf het tweede decennium van de 20e eeuw ook gediplomeerde lekenonderwijzeressen in dienst genomen. In het register van de gemeenteraadsbeslissingen staat juffrouw Felicitas Melania Anaïs Van Steenberge als eerste vermeld. Ze werd aangenomen op 1 oktober 1915 en ging na een lange carrière op 1 januari 1937 met pensioen. Dit werd gevierd met een groot volksfeest op zondag 24 januari op 't Hoeksken (De Beiaard, 30.01.37).

Aanvankelijk bleven de vrouwelijke leerkrachten verplicht ongehuwd. Diegenen die een huwelijk aangingen dienden te stoppen met onderwijs. Simonne De Pril huwde in 1971 met J. Slachmuylders (+) en was de eerste die na haar huwelijk in de kloosterschool les bleef geven.

Van Steenberge Amélie (Anaïs), ond. (1914-36)
Goossens Maria, bew. (1924-40)
Menschaert Clara, ond. (1937-50)
De Roeck Maria, bew. (1942-65)
De Brouwer Paula, ond. (1946-67)
Fiers Mariëtte, huishoudk. (1949-53)
Van Den Noortgate M.-J., huishoudk. (1952-53)
D'Hose Gabriëlle, ond. (1956-57)
De Pril Simonne, ond. (1957-1975), dir. (1977-91)
De Bruyckere Ivonne, dir. (1958-68)
Machtelincx Madeleine, huishoudk. (1959-67)
Hendrickx M.-Louise, bew. (1965)
Daelman Paula, kleuterjuf. (1966-77)
De Gendt Cecile, kleuterjuf. (1966-86)
Cosijns Lea, ond. (1968-89)

Snel Marie-Jeanne, kleuterjuf. (1977-1987)
Impens Jenny, ond. (1977-2008)
De Rouck Wivine, kleuterjuf (1981-2006)
Herpelinck Eliane, ond. (1981-92), dir. (1992-2010)
Galle Christine, ond. (1987-..)
Corrijn Kathleen, kleuterjuf. (1990-..)
Dubois Fabienne, ond. (1993-2004), dir. (2010-..)
Meuleman Kathleen, ond. (2003-..)
Daem Cecile, ond. (2003-..)
De Pril Ingrid, kleuterjuf. (2005-..)
Van Den Berghe Wendy, kleuterjuf. (2008-..)
Goossens Vicky, kleuterjuf. (2011-..)
Eeckhout Lien, ond. (2012-..)
Bellens Krisha, ond. (2015-..)
Hemerijckx Hilde, l.o. (2016-..)
Roeland Isabelle, zorgjuf (2016-..)

